Kinderopvang & onderwijs Schiermonnikoog

Pedagogisch beleidsplan

2026-2027

versie 24 augustus 2026

Stichting KOOS

A: Burgemeester van den Bergstraat 15,
9166 AA Schiermonnikoog
E: koosschiermonnikoog@hotmail.com
W: www.yndemande.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord **4**

Visie en missie **5**

Onze visie *5*

Onze missie *5*

Uitgangspunten *6*

Kernwaarden *6*

Hoofdstuk 1 De opvanglocatie **7**

De inrichting van de peuteropvang groepsruimte *7*

Verlaten van de stamgroepsruimte *7*

Stamgroepen *9*

Hoofdstuk 2 Verantwoorde kinderopvang **10**

Basisdoel 1 Emotionele Veiligheid *10*

Basisdoel 2: Persoonlijke competentie *11*

Basisdoel 3: Sociale competentie *19*

Basisdoel 4: Normen en waarden *21*

Hoofdstuk 3 Personeelsbeleid **23**

De pedagogisch medewerkers *23*

Beroepskrachten in opleiding *23*

Taken van de stagiairs 24

Stage-overeenkomst 27

Begeleiding en beoordeling 27

Verloop van de stage, verwachtingen, taken en plichten 27

Formatief inzetten van stagiairs en beroepskrachten in opleiding (BBL of OVO) 27

Ondersteunende functies *28*

Hoofdstuk 4 Praktische informatie **30**

Openingstijden *30*

Dagindeling kinderdagopvang en BSO (combinatiegroep) *31*

Dagindeling Peuteropvang *31*

Drie-uursregeling *32*

Wenbeleid *33*

Wenschema combinatiegroep 0-4-jarige 34

Wenschema peuteropvang 34

Extra opvang en ruildagen *34*

Voedingsbeleid *35*

Hoofdstuk 6 Ontwikkelingsstimulering, vroegsignalering en doorgaande ontwikkelingslijn **36**

Ontwikkelingsstimulering *36*

Kindvolgsysteem *37*

Observatie en signalering *38*
Gericht observeren en verwijzen *38*
Doorgaande ontwikkelingslijn *39*
Hoofdstuk 7 Ouderbeleid 40
Kennismaking met ouders/verzorgers *40*
Informeren van ouders over de ontwikkeling *40*
Ouderparticipatie *40*
Schriftelijk informeren van ouders *40*
Themabetrokkenheid *40*
Oudercommissie *40*
Medezeggenschapsreglement *41*
Klachtenregeling *41*
Externe klachtenprocedure 41

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van stichting Kinderopvang & Onderwijs Schiermonnikoog (KOOS). KOOS biedt kinderdagopvang (KDV) en buitenschoolse opvang (BSO) voor kinderen van 0 tot 13 jaar en peuterspeelzaal voor kinderen van 2 tot 4 jaar. In dit beleidsplan staat onze visie op kinderopvang beschreven, uitgaande van de opvoedingsdoelen zoals deze in de Wet Kinderopvang opgenomen zijn.

Stichting KOOS streeft naar intensieve samenwerking met basisschool 'Yn de mande' en het voortgezet onderwijs van de Inspecteur Boelensschool (IBS) om binnen leer-en ontwikkelcentrum (LOC) de Viermaster te komen tot een doorlopende leerlijn van 0 tot 16 jaar. We zijn in beginsel voor ieder kind bereikbaar en beschikbaar en kennen geen drempels. Elke ouder kan zijn of haar kind bij ons inschrijven, ongeacht godsdienst of levensbeschouwing.

Samen met ouders[1] delen we de zorg voor hun kinderen. Hoe we dit doen in de dagelijkse praktijk staat beschreven in ons pedagogisch beleidsplan. Het pedagogisch beleidsplan omvat doelstellingen ten aanzien van de vier opvoedingsdoelen. Uitgangspunt en hulpmiddel voor de uitvoer van het pedagogisch beleidsplan is het Pedagogisch kader kindercentra 0-13 jaar. Het pedagogisch beleidsplan is op locatie voor ouders in te zien en door de oudercommissie van advies voorzien.

[1] Daar waar ouders staat kan ook ouder/verzorger(s) gelezen worden.

Visie en missie

Onze visie

KOOS is een ontmoetingsplaats waar kennismaking met en respect voor andere opvattingen, denkbeelden en culturen van wezenlijk belang zijn. Er wordt actief ingegaan op verschillen om ervan te leren en ieder in zijn of haar waarde te laten. We willen het kind een veilige en liefdevolle omgeving bieden waarin het kind gestimuleerd wordt zichzelf te ontplooien en waarin het onbekommerd zijn of haar plaats te midden van andere kinderen kan innemen en zichzelf kan zijn om een positief zelfbeeld te kunnen ontwikkelen.

KOOS gaat uit van het unieke van elk kind en houdt nadrukkelijk rekening met verschillen en mogelijkheden van de kinderen. Wij hebben een doorgaande ontwikkelingslijn met basisschool Yn de mande en bereiden kinderen voor op het adaptief onderwijs waarin aandacht is voor vrijheid, zelfstandigheid en samenwerking. Daarnaast, willen we kinderen leren rekening met elkaar te houden, elkaar te waarderen, samen te werken, en respect te hebben voor elkaar.

Inspraak en betrokkenheid van ouders wordt serieus genomen via de oudercommissie. Opvoeden vindt plaats middels een wisselwerking tussen opvang en ouders, daarom worden ouders actief betrokken bij de opvang. Ouders en medewerkers vervullen een belangrijke voorbeeldfunctie voor de kinderen.

Op de opvang wordt gewerkt met medewerkers die de uitgangspunten van de organisatie onderschrijven en deze ook uitdragen, die kinderen noodzakelijke kennis en vaardigheden bijbrengen en een kritische zin bij kinderen helpen ontwikkelen. De gelijkwaardigheid en het respect komen tot uiting in de omgang met elkaar en het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers.

De opvang baseert haar activiteiten op normen en waarden die voortkomen uit het christendom en andere erkende levensbeschouwelijke en maatschappelijke overtuigingen. Hiermee wordt beoogd een zinvolle en constructieve verbinding aan te brengen tussen verleden, heden en toekomst op Schiermonnikoog. Vieringen zijn hoogtepunten in een opvangperiode en hebben een grote vormende waarde.

Visie op voorschoolse educatie

Bij KOOS zijn wij van mening dat jonge kinderen spelenderwijs en al doende leren. Voor ons is voorschoolse educatie (VE) een middel bij het spelenderwijs leren. VE is een ontwikkelingsmethode waarin allerlei activiteiten gestructureerd aangeboden worden die passen bij de ontwikkelingsdoelen. Kinderen doen spelenderwijs ervaring op.
Dit is terug te zien in ons dagritme en onze activiteiten. Er worden dagelijks VE-activiteiten uit de VE-methode Uk & Puk aangeboden op de peuterspeelzaal. Ook hebben kinderen de mogelijkheid om tijdens de vrije spelmomenten spelenderwijs met de VE-thema’s bezig te zijn in de themahoeken die wij op de groepen bij ieder thema inrichten.

Onze missie

Wij bieden kinderen een veilige en uitdagende omgeving waarin spelen, leren en groeien samengaan zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot evenwichtige individuen.
Onze missie is dat wij optimale ontwikkelingskansen bieden waarmee kinderen vanuit een stevige basis aan hun onderwijscarrière kunnen starten. Wij streven naar een goede doorgaande ontwikkelingslijn richting het basisonderwijs.

Uitgangspunten

Uitgangspunt van KOOS is respect voor de godsdienstige of levensbeschouwelijke achtergrond van ouders, kinderen en medewerkers. Wij stimuleren de kinderen de maatschappij en de medemens open tegemoet te treden, zonder vooroordelen. Wij leren kinderen samen ontdekken, samen ervaringen opdoen en leren, samen te werken en samen te beleven. Wij leren kinderen om elkaar te helpen om samen sterker te worden. Identiteitsontwikkeling zien wij als een continu proces.

Kernwaarden

Onze kernwaarden zijn:

- Respect
- Vertrouwen
- Openheid
- Gelijkwaardigheid
- Wederzijds begrip

Hoofdstuk 1 De opvanglocatie

De kinderopvang is gesitueerd in LOC de Viermaster, welke op een centrale plek in het dorp staat en voor iedereen op het eiland gemakkelijk te bereiken is. Het LOC biedt onderdak aan kinderopvang, basisschool, voortgezet onderwijs en MBO.

Wij beschikken over twee lokalen, die middels een verschoon- en toiletruimte ("natte ruimte") met elkaar verbonden zijn. Pedagogisch medewerkers houden zo altijd zicht en contact met de groep.

Er is een lokaal voor de peuterspeelzaal en een lokaal voor de combinatiegroep. Als er op een dag maar 1 groep aanwezig is worden beiden lokalen ook wel afwisselend gebruikt. Het lokaal voor de combinatiegroep wordt ook gebruikt als lunchruimte. Er zijn twee slaapkamers met vier bedjes, 8 bedjes in totaal.

Kinderopvang & Onderwijs Schiermonnikoog heeft de ruimtes met visie ingericht. Daarbij is rekening gehouden met de functie van de ruimtes. We hebben de ruimte huiselijk ingericht en gebruiken materialen die aan de behoeften van onze kinderen voldoen. De groepsruimtes zijn zo ingericht dat kinderen er samen kunnen spelen, maar zich ook kunnen terugtrekken in een zit- of speelhoekje.

Er is een afsluitbare ruimte/berging waar kasten staan om speelgoed zo nodig veilig op te kunnen bergen. Speelgoed met kleine onderdelen wordt bijvoorbeeld buiten bereik van kinderen opgeborgen, zodat jongere kinderen er niet zelf bij kunnen komen. Er is divers speelgoed en speelmateriaal aanwezig. Het materiaal is afgestemd op de leeftijd van de kinderen. Op de peuteropvang is er is materiaal voor kinderen van 2 jaar, maar ook voor kinderen die 4 jaar zijn. Op de combinatiegroep is er materiaal voor kinderen van 0 tot 13 jaar. We zorgen ervoor dat kinderen altijd uitdagend materiaal tot hun beschikking hebben om zich te kunnen ontwikkelen.

De twee lokalen grenzen aan een groot leerplein dat we delen met de onderbouw van de basisschool, waar kinderen onder toezicht vrij kunnen spelen. Koos heeft een eigen, met hekken afgeschermde buitenruimte die momenteel nog in aanleg is. We streven daarbij naar een zo natuurlijk mogelijke speelplaats waar kinderen op ontdekkingstocht kunnen. Verder mogen we gebruik maken van de buitenruimte van de basisschool, een uitdagende groene ruimte met speeltoestellen en speelveld voor de kinderen.

De inrichting van de peuteropvang groepsruimte

Aan het begin van elk thema wordt het peuteropvang lokaal aangepast aan het nieuwe thema en voegen we thema specifiek speelmateriaal uit de methode Uk en Puk toe. Op deze wijze komt het thema niet alleen aan bod tijdens activiteiten, maar ook tijdens de vrije spelmomenten.
De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de omgeving geordend is. Er hangen pictogrammen bij de afgebakende speelhoeken, pictogrammen op de bakken met hierop het spelmateriaal dat erin hoort, er hangen dagritmekaarten en de VVE-woordkaarten hangen aan de muur.
Het materiaal dat vanuit het VVE programma Uk & Puk beschikbaar is:

- Handpop Puk
- Tien thema's met activiteiten
- Knieboeken
- Kijkboeken

Verlaten van de stamgroepsruimte

Binnen KOOS worden de groepsruimtes verlaten om verschillende redenen. Hieronder beschrijven wij de aard en organisatie van het verlaten van de stamgroepsruimtes.

Om naar het toilet te gaan

Als kinderen naar het toilet moeten, mogen ze, indien ze dit al kunnen, het zelf doen. We bevorderen hier de zelfredzaamheid van het kind mee en geven het kind hierbij vertrouwen en verantwoordelijkheid. De pedagogisch medewerkers kijken daarbij goed of het kind deze verantwoordelijkheid aan kan. Ook tijdens het buitenspelen mogen de kinderen zelfstandig naar het toilet. Kinderen moeten wel aangeven dat ze naar binnen gaan, zodat de pedagogisch medewerker weet waar de kinderen zijn.

Om buiten te spelen

De kinderopvang heeft een eigen, afgebakende buitenruimte. Bij het buitenspelen zorgen wij dat er te allen tijde een pedagogisch medewerker buiten is om toezicht op de kinderen te houden, zodat het buitenspelen veilig en verantwoord plaats kan vinden. Onze medewerkers doen jaarlijks een risico-inventarisatie "veiligheid en gezondheid" en zijn zich zodoende bewust van alle mogelijke risicovolle situaties die zich in de buitenruimte voor kunnen doen, bijvoorbeeld verbranding door de zon en vallen van een speeltoestel. Onze buitenruimte wordt momenteel ingericht waarbij we rekening houden met leeftijd en met de veiligheidsvoorschriften voor jonge kinderen. Daarnaast mogen wij gebruik maken van het aangrenzende schoolplein, waar wij na schooltijd kunnen spelen.

Om uitstapjes te ondernemen

Wij ondernemen regelmatig uitstapjes in de buurt. We gaan met de kinderen naar de lammetjes of een eindje wandelen naar de kinderboerderij, het bos, het strand of de Berkenplas. Wij hebben afspraken gemaakt voor een veilige werkwijze. Afhankelijk van de af te leggen afstand regelen we vervoer. We gaan lopend, met bus of taxi. Tijdens wandelingen houden de kinderen een wandelkoord vast.

Voor uitstapjes buiten de locatie organiseren we voldoende begeleiding, waarbij we ons minimaal houden aan de geldende beroepskracht-kind ratio. Bij uitstapjes naar bijvoorbeeld een boerderij of het strand zorgen we ervoor dat we vrijwilligers en ouders meenemen voor goed toezicht. Ouders moeten schriftelijk toestemming geven voor uitstapjes.

Afspraken en regels bij uitjes:

- De pedagogisch medewerker neemt de telefoonnummers van alle ouders mee.
- Er gaat altijd een EHBO-tas mee.
- Na terugkomst op locatie worden de kinderen gecontroleerd op teken. Wij adviseren de ouders mondeling dit thuis ook te doen.
- We nemen het wandelkoord standaard mee.
- Wanneer wij de kinderen laten spelen in een openbare speeltuin, bijvoorbeeld bij de kinderboerderij, controleren wij deze eerst op veiligheid alvorens wij de speeltuin in gebruik nemen. Wij zorgen er bijvoorbeeld voor dat kinderen zich niet kunnen bezeren aan zwerfafval.

Meer over het veilig ondernemen van uitstapjes staat beschreven in ons "Beleid veiligheid & gezondheid".

Om gebruik te maken van de bibliotheek

We hebben goed contact met de bibliotheek in het dorp. Hier gaan we regelmatig naartoe om boekjes te lenen die bijvoorbeeld passen bij het thema waaraan we werken op de groep. We hopen dat kinderen thuis over de uitstapjes naar de bibliotheek vertellen en dat ouders op die wijze worden geïnspireerd om zelf ook met hun kind boekjes te gaan lenen bij de bibliotheek. We benadrukken het belang van lezen bij ouders en herinneren hen geregeld aan het gratis bibliotheek lidmaatschap voor kinderen.

Voor gezamenlijke activiteiten met de basisschool

Er zijn een aantal gezamenlijke activiteiten met de basisschool, zoals het Paasontbijt, pepernoten bakken bij de bakker, samen luisteren naar een voorleesverhaal en we spelen ook soms samen met kleuters buiten. De kleuterklas grenst aan hetzelfde leerplein als de lokalen die KOOS gebruikt en de pedagogisch medewerkers en kleuterjuffen, maar ook de kinderen kunnen gemakkelijk bij elkaar binnenlopen voor een gezamenlijke activiteit.

Voor de gymlessen

Eens per week wordt er door de pedagogisch medewerker en vakleerkracht van de basisschool een beweegles aangeboden in de sportzaal van LOC de Viermaster. Er wordt gewerkt volgens de methode van Beweeghummeltjes. De pedagogisch medewerker en de vakleerkracht zijn hierop geschoold. De sportzaal grenst aan hetzelfde leerplein als de lokalen van KOOS. De kinderen gaan via het leerplein naar de sportzaal, samen met de pedagogisch medewerker.

Stamgroepen

Bij KOOS werken wij in combinatiegroepen met kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar en een peutergroep met kinderen van 2,5 (2 bij VVE indicatie) tot 4 jaar.
Wij zijn in het Landelijk Register Kinderopvang opgenomen met 11 kindplaatsen voor de BSO groep en 21 kindplaatsen voor kdv en peutergroep. De kinderdagverblijf plekken en BSO plekken vormen samen een combinatiegroep.

Op dit moment werken we met twee pedagogisch medewerkers en een pedagogisch medewerker in opleiding. Per 17 augustus 2026 bieden we de volgende opvang aan:

- Op dinsdag- tot vrijdagochtend kunnen we aan maximaal 8 kinderen opvang bieden in de peuterspeelzaal voor de kinderen van 2,5-4 jaar (VVE vanaf 2 jaar)
- Daarnaast kunnen we in de combinatiegroep opvang bieden aan KDV en BSO.
    - Op maandagochtend KDV voor kinderen van 0-4 jaar
    - Op dinsdag- tot vrijdagochtend KDV 0-2,5 jaar
    - Op maandagmiddag tot vrijdagmiddag KDV en BSO voor kinderen van 0-13 jaar

Bij nieuwe opvangaanvragen van ouders kunnen we tijdens het jaar de opvang uitbreiden waarbij we ons houden ons aan de wettelijke beroepskracht kind ratio. Het aantal kinderen dat we per groep op kunnen vangen is afhankelijk van de leeftijd en van de groepssamenstelling. Om het minimaal in te zetten beroepskrachten te berekenen, maken wij gebruik van een online rekentool: www.1ratio.nl

Hoofdstuk 2 Verantwoorde kinderopvang

De Wet Kinderopvang koppelt 'verantwoorde kinderopvang' aan de vier doelen die door Marianne Riksen-Walraven zijn geformuleerd. De inspectie Kinderopvang van de GGD inspecteert ieder kinderdagverblijf op deze vier basisdoelen om te beoordelen of aan deze minimale kwaliteitseisen wordt voldaan.

De vier pedagogische basisdoelen zijn nader uitgelegd en vastgelegd in de wet IKK (Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang) die op 1 januari 2018 in werking is getreden. De uitwerking verduidelijkt de betekenis van verantwoorde kinderopvang en biedt een kader bij het pedagogisch beleid en de praktijk. Bovendien biedt de uitwerking een kader voor het toezicht.

Er zijn een zestal interactieve vaardigheden die de score van de pedagogische kwaliteit weergeven, bestaande uit de drie basale vaardigheden en de drie educatieve vaardigheden.

In dit hoofdstuk worden de vier pedagogische basisdoelen concreet beschreven door ze te verbinden aan de vijf vormen van pedagogische inzet en door te beschrijven welke interactievaardigheden een belangrijke rol spelen.

Basisdoel 1 Emotionele Veiligheid

De wijze waarop de emotionele veiligheid van kinderen wordt gewaarborgd.
Onze pedagogisch medewerkers dragen er zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden, zij op een sensitieve en responsieve manier met kinderen omgaan, respect tonen voor de autonomie van kinderen en er door ons grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.

Emotionele veiligheid en de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en het kind

Bij KOOS hebben wij een klein, vast team van pedagogisch medewerkers. Doordat wij kleinschalige opvang bieden, kennen alle kinderen alle pedagogisch medewerkers. Onze pedagogisch medewerkers kennen alle kinderen door en door. Daarnaast werken wij met ***mentorschap.*** Elk kind heeft een pedagogisch medewerker als mentor. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voor de 4+ jarigen ook voor het kind. Door met mentorschap te werken, kunnen onze pedagogisch medewerkers een goede gehechtheidsrelatie aangaan met hun mentorkinderen en dit draagt bij aan een gevoel van veiligheid bij de kinderen.
Emotionele veiligheid krijg je door ***goede interactievaardigheden*** van de pedagogisch medewerkers. Belangrijke basale interactie vaardigheden zijn ***sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie*** en ***structureren en grenzen stellen.*** Onze pedagogisch medewerkers zijn ***sensitief*** in de contacten met kinderen, zijn dichtbij en beschikbaar. Door de kleinschaligheid kennen de medewerkers alle kinderen goed, en kunnen zij ***sensitief*** zijn en ***responsief*** reageren op de behoefte van de kinderen. Ze merken kleine signalen van kinderen snel op en reageren hier op een adequate manier op.
Respect voor de autonomie hebben onze pedagogisch medewerkers door goed aan te sluiten bij wat de kinderen zelf al kunnen, door te helpen bij hetgeen ze nog ondersteuning nodig hebben, dat wat nog in ontwikkeling is. Door ze de dingen zelfstandig te laten doen die ze al kunnen. En door op te letten dat kinderen niet worden overvraagd door dingen te verwachten die het kind nog niet kan. Autonomie wordt verleend door de kinderen een actieve rol bij de keuze en uitvoering van activiteiten te geven en ze te betrekken bij de omgang met regels en afspraken.

De pedagogisch medewerkers bieden kinderen ook ***grenzen en structuur***. Er gelden groepsregels en omgangsregels op de groep. Er wordt gewerkt volgens een vast dagritme met hierin terugkerende en herkenbare rituelen. Wij hebben met het team veel overleg over wat we belangrijke groepsregels

vinden en welk gedrag wij als ongewenst ervaren, zodat het team hier een lijn in trekt. Duidelijke grenzen stellen geeft kinderen houvast en daarmee draagt het bij aan de emotionele veiligheid.

Emotionele veiligheid en de opvanglocatie

KOOS heeft een rustige uitstraling. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich thuis voelen bij ons. De groepsruimte straalt rust uit en prikkelt de kinderen om te gaan spelen. De groepsruimte is zo ingericht dat kinderen er samen kunnen spelen, maar zich ook kunnen terugtrekken in een zit- of speelhoekje. In de aankleding van de ruimte hebben wij niet veel kleuren gebruikt. Het speelgoed geeft de ruimte al voldoende kleur en prikkels.
Al het speelgoed heeft een vaste opbergplek. De vaste opbergplekken geven kinderen houvast en zo draagt dit bij aan een gevoel van emotionele veiligheid.

Emotionele veiligheid en de groep

Bij KOOS werken wij met vaste opvangdagen. Er is een vaste groepssamenstelling. Het kan voorkomen dat een kind een dag extra komt of een ruil dag afneemt, maar over het algemeen zijn er dagelijks vaste vriendjes en vriendinnetjes voor de kinderen aanwezig. Dit draagt bij aan een gevoel van emotionele veiligheid. Bij plaatsing van kinderen proberen wij ervoor te zorgen dat er voor alle kinderen een ander kindje van dezelfde leeftijdsfase aanwezig is.

Emotionele veiligheid en het activiteitenaanbod

Wij werken themagericht aan de hand van het Uk & Puk programma. De thema's zijn herkenbaar en geven kinderen grip en houvast en zo een gevoel van emotionele veiligheid. De pedagogisch medewerkers hebben ***respect voor autonomie*** bij de inzet van het activiteitenaanbod. Door een kind te begeleiden bij activiteiten waarbij het kind nog hulp nodig heeft en het kind ongestoord te laten spelen wanneer een kind helemaal betrokken is. Dit zorgt voor een veilig gevoel en draagt bij aan de emotionele veiligheid. Wanneer kinderen geen interesse hebben in een activiteit, is er geen betrokkenheid en komen ze minder tot ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers bieden kinderen een gevarieerd en uitdagend activiteitenaanbod, waarmee alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden.

Emotionele veiligheid en het spelmateriaal

De kinderen mogen hun vertrouwde knuffel, speentje of iets anders van thuis meenemen waar zij vertrouwd mee zijn. Dit kan kinderen troost en een gevoel van veiligheid geven wanneer kinderen dit nodig hebben. Vaak is dat in de ochtend, wanneer een kind verdrietig is of wanneer het moe is. Tussendoor worden de eigen spulletjes opgeborgen om kwijtraken te voorkomen.

Basisdoel 2: Persoonlijke competentie

Onze pedagogisch medewerkers dagen kinderen spelenderwijs uit voor de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

Persoonlijke competenties en interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind

Bij persoonlijke competenties wordt verwezen naar de brede persoonskenmerken. De pedagogisch medewerkers dragen er actief aan bij dat kinderen zich op alle gebieden kunnen ontwikkelen: motorisch, cognitief, communicatief, creatief-beeldend en sociaal-emotioneel. Zelfvertrouwen, zelfstandigheid, eigen initiatief en oplossingsgerichtheid vinden wij belangrijke basiscompetenties.

De pedagogisch medewerkers sluiten aan bij hoe kinderen leren en zich ontwikkelen. Doordat onze pedagogisch medewerkers de kinderen dagelijks observeren tijdens het spelen en ieder jaar gericht

observeren aan de hand van een “kind volgsysteem”, weten zij hoe zij kinderen goed kunnen begeleiden om de persoonskenmerken verder te ontwikkelen. Zij weten waar een kind in zijn eigen ontwikkeling staat en sluiten daarbij aan door net weer even iets meer van het kind te vragen en zo uitdaging te bieden.

Kinderen begeleiden in hun ontwikkeling vraagt veel geduld van de pedagogisch medewerkers. Onze pedagogisch medewerkers zijn erg geduldig en blijven dingen herhalen. Ze geven kinderen ruimte om zelf te leren, zichzelf te ontdekken, zichzelf te kunnen zijn en de mogelijkheid om talenten te ontwikkelen en uit te bouwen. Ze leren kinderen duidelijk te zijn over zichzelf, zelf keuzes te maken en op te komen voor de eigen behoeftes. Hierdoor ontwikkelen kinderen een positief zelfbeeld.

Om duidelijk aan te geven wat we de kinderen bieden op onze opvang hebben we per ontwikkelingsgebied (cognitieve, sociaal-emotionele, motorische en taalontwikkeling) aangegeven wat de kinderen zoal krijgen aangeboden om hierin een goede ontwikkeling door te maken. De pedagogisch medewerkers kijken hierbij altijd naar hetgeen een kind al kan en wat de volgende stap zal zijn in de ontwikkeling. Ze zoeken dus bij elk kind naar de zone van zijn/haar naaste ontwikkeling. De ontwikkelingsgebieden zijn allen even belangrijk.

Cognitieve ontwikkeling

Cognitieve ontwikkeling 0-2 jaar

Bij baby’s zijn al hun acties en reacties reflexen, nog zonder te denken. Baby's ervaren iets, reageren dan met een reflex en voelen vervolgens wat het effect ervan is. Dit gebeurt automatisch, zonder dat ze erover nadenken. Pas vanaf zeven maanden gaan baby's doelgericht acties ondernemen. De baby is dan in staat om vooraf iets te bedenken en om dit vervolgens ook te kunnen doen. Objectpermanentie ontstaat, wat een belangrijke ontwikkeling in het denken is. Dit is het vermogen van een baby om een beeld in zijn geheugen vast te houden, zonder het te zien. Een baby die al objectpermanentie ontwikkeld heeft, zal een balletje die het onder de kast ziet rollen gaan zoeken. Kinderen die nog geen objectpermanentie hebben, zullen niet gaan zoeken. Weg is weg.
De objectpermanentie is het begin van abstract denken.

Cognitieve ontwikkeling 2-4 jaar

Een kind leert door van alles uit te proberen en al zijn ontdekkingen en nieuwverworven vaardigheden oeverloos te herhalen. Het opzoeken van de grenzen van wat wel en niet mag en de mogelijkheden van het eigen lichaam worden opgezocht en spelen met leeftijdsgenootjes wordt steeds interessanter. De wereld is voor een peuter één groot spannend avontuur en het kind wil vaak veel meer. Wij vinden het belangrijk om kinderen voldoende ruimte te geven om de wereld te verkennen, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Cognitieve ontwikkeling 4- 13 jaar

Tussen 6 en 7 jaar maakt het kind een grote sprong in zijn cognitieve ontwikkeling. Het leert namelijk om concreet te denken. Het fantasie denken wordt minder. Kinderen van deze leeftijd denken nog wel in plaatjes: wat het leert, moet het vóór zich kunnen zien. Dit helpt de kinderen bij het leren van de schoolvakken.
Lezen en schrijven hebben 7+ kinderen voor het grootste deel onder de knie. Rekenen wordt steeds ingewikkelder. Daarnaast leren kinderen in deze leeftijdsfase ook hoe ze met geld moet omgaan. Andere schoolvakken, zoals aardrijkskunde, geschiedenis en natuur en techniek krijgen steeds meer aandacht. Rond 12 jaar kan een kind abstract denken. Het hoeft dan geen plaatje meer van iets te zien. Vanaf deze fase kan het kind bijvoorbeeld wiskunde en andere schoolvakken leren begrijpen. Maar sommige kinderen leren gemakkelijker dan andere kinderen. Wat het kind precies kan leren, hangt niet alleen af van zijn/haar intelligentie of cognitieve ontwikkeling. Ook spelen een aantal persoonlijkheidskenmerken daarbij een rol. Het leervermogen wordt in deze fase steeds duidelijker.

Taalontwikkeling

Taalontwikkeling 0-2 jaar

Baby's beginnen al heel vroeg de eerste geluiden te maken, gemiddeld vanaf zes weken. Het zijn toevallige geluidjes die ontstaan als baby's hun mond bewegen. Het steeds meer gericht oefenen met klanken maken begint tussen de vijf en negen maanden. Vanaf ongeveer negen maanden gaan baby's de geluiden van de ouders echt nadoen. Wanneer de ouder of verzorger reageert op de baby, leert de baby het belangrijkste principe van beurtwisseling: je zegt om de beurt iets en reageert op elkaar. De baby gaan beseffen hoe een gesprekje gaat. Zo rond de eerste verjaardag lijkt het brabbelen op echte woordjes en zinnetjes. Gemiddeld kunnen kinderen rond de achttien maanden al twintig nieuwe woordjes per week aanleren. Deze fase wordt de één-woordfase genoemd. Bij dreumesen ontstaat de behoefte om te benoemen wat ze zien of waar ze mee spelen.

Taalontwikkeling 2-4 jaar

De actieve woordenschat neemt tijdens de peuterfase een grote sprong. De taalontwikkeling wordt versneld door de omgang en het spelen met leeftijdsgenootjes. Op de peutergroep stimuleren we de ontwikkeling van spraak en taal.
Door de drang om de wereld te willen ontdekken, de wil om graag te imiteren en omdat kinderen van nature graag willen spelen, ontwikkelt de spraak en taal van een peuter vaak automatisch en spelenderwijs.
Op de peutergroep zijn we ons bewust van het belang van taalontwikkeling en stimuleren dit onder andere op de volgende wijze:

- De pedagogisch medewerkers praten veel met de kinderen en benoemen wat er te zien is op de peutergroep en op straat. Ze spelen in op de dingen die een peuter op dat moment interessant vindt, zoals kleuren, het tellen, voorzetsels zoals op, onder, naast of bijvoeglijke naamwoorden zoals groot en klein. We denken namelijk dat kinderen extra gevoelig zijn als ze zelf iets interessant vinden en spelen daar dus op in, naast het algemene taalaanbod aan de hele groep.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren het samenspelen met andere kinderen, maar ook het alleen spelen waarin kinderen alledaagse activiteiten kunnen naspelen (winkeltje, vader en moedertje, verkleedspullen in verschillende soorten, handpoppen).
- Tijdens de stamgroep-momenten krijgen kinderen alle ruimte om iets te vertellen. Er worden liedjes met elkaar gezongen, versjes opgezegd, raadseltjes gedaan en boekjes voorgelezen. Door vragen te stellen over het boekje zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat kinderen het boekje beter begrijpen. "Moeilijke" woorden niet vervangen door een eenvoudiger vorm. Zo leren kinderen steeds meer woorden kennen. Woorden worden wel uitgelegd. Kinderen leren ook veel van elkaar.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de taal door samen rijmwoorden te maken (vaak nog wel vrij moeilijk, maar voor kinderen die eraan toe zijn is het een fijne uitdaging).
- De pedagogisch medewerkers praten samen met de kinderen over belangrijke gebeurtenissen.
- Binnen elk thema wordt gewerkt aan het uitbreiden van de woordenschat door een aantal woorden passend bij het thema te kiezen en deze veelvuldig terug te laten komen. De pedagogisch medewerkers gebruiken hierbij ook woordkaarten met afbeeldingen van de woorden ter ondersteuning van het leren van deze woorden. De woordkaarten worden gebruikt bij diverse activiteiten en spelletjes, waardoor de woorden veel herhaald worden en geleidelijk aan de woordenschat van de peuters toegevoegd worden.

Taalontwikkeling 4-13 jaar
Op school leren kinderen vanaf een jaar of 6 lezen, schrijven en rekenen. Dat zijn belangrijke mijlpalen in de cognitieve ontwikkeling, want voor alle andere schoolvakken moet een kind kunnen lezen, schrijven en soms ook rekenen.
In de leeftijd van 9 tot 12 jaar leert het kind de regels van de grammatica steeds beter en kan het steeds beter zeggen wat het bedoelt. Het leert ook meer uitdrukkingen kennen. Als je bijvoorbeeld zegt: 'Je hebt een pluim verdiend!' begrijpt het dat het niet echt een pluim krijgt, maar dat het een compliment is.

Motorische ontwikkeling

Motorische ontwikkeling 0-2 jaar
Bij het aanleren van nieuwe dingen is een enthousiasmerende en actieve rol, goed voorbeeldgedrag en " kind volgend zijn" belangrijk in de houding van de pedagogisch medewerker.
De eerste maanden bewegen baby's vooral met bewegingsreflexen: de omklemmingsreflex, de voet- en handgrijpreflex, plaatsingsreflex, stapreflex en kruipreflex. Na vier tot acht weken na de geboorte verdwijnen deze reflexen weer. De bewegingsreflexen vormen wel de basis voor het latere bewegen.
Bij jonge kinderen begint het bewegen met de grove motoriek in een vaste volgorde:

- Rond drie maanden kunnen baby's hun hoofd oprichten
- Daarna beginnen ze zichzelf om te rollen
- Rond zeven maanden kunnen ze zelf los zitten
- Rond negen maanden trekken ze zich op
- Tussen de tien en achttien maanden kunnen ze zelfstandig lopen

Motorische ontwikkeling 2-4 jaar
Een peuter voelt zich vaak tot veel meer in staat dan waar hij toestemming voor krijgt. In de peuterleeftijd wil het kind alles 'uitproberen' door van alles te ervaren en ontdekken op verschillende manieren en vlakken. Kinderen zullen de vaardigheden leren door eindeloos te herhalen. Op motorisch vlak zien we dit ook bij onze kinderen. Kenmerkend van het uitproberen is het ontdekken van grenzen van wat kan en mag en van wat eigenlijk wel en niet mogelijk is. Het maakt peuters over het algemeen nog niet uit hoe iets eigenlijk hoort en aan spelregels heeft hij nog helemaal geen boodschap. Op onze peutergroep hebben we wel regels. We zijn immers met elkaar in een groep en moeten rekening houden met elkaar. In begin gaat dit moeizaam, maar hoe ouder peuters worden hoe beter ze in staat zijn om zich aan afspraakjes te houden. We bereiden ze hiermee voor op het basisonderwijs. De jongere kinderen leren ook veel van de oudere kinderen.

Grove motoriek
De pedagogische medewerkers stimuleren de grove motoriek van de kinderen op verschillende manieren:

- Ze laten kinderen veel buitenspelen. We vinden het belangrijk dat peuters de ruimte krijgen om te kunnen ontdekken, uit te proberen, te experimenteren en simpelweg te kunnen rennen en bewegen.
- Ze gaan ook met de kinderen het eiland over. Ze laten kinderen (nieuwe) vaardigheden uitproberen en oefenen zoals klimmen, klauteren, glijden, wippen en schommelen.
- Ze creëren zo nu en dan een extra uitdagende omgeving door bijvoorbeeld een parcours te maken van obstakels (poef, kussens, matras, stoelen, kartonnen dozen etc.). In deze nieuwe uitdagende omgeving kunnen kinderen weer opnieuw ontdekken.
- Ze geven kinderen ook figuurlijk de ruimte om te ontdekken en uit te proberen. We begeleiden en helpen kinderen bij nieuwe, moeilijke en soms gevaarlijke activiteiten zoals klimmen, klauteren, over een boomstam lopen, maar grijpen niet gelijk in. We vinden dat kinderen hun

eigen lichaam en de mogelijkheden moeten leren kennen. Je leert door vallen en opstaan. Bij echt gevaarlijke situaties grijpen de pedagogisch medewerkers natuurlijk wel in.

- Ze stimuleren het lopen en realiseren ons dat de jongste peuters minder ver kunnen lopen dan de oudste peuters. We stimuleren lopen, rennen, sluipen kruipen enz., omdat dit goed is voor de motorische ontwikkeling van het kind.
- Een keer per week hebben de peuters gymles van de gymleraar van de basisschool. De les wordt gegeven in de gymzaal, zodat er genoeg ruimte is om te rennen.

Fijne motoriek

- Onze pedagogisch medewerkers geven de kinderen de ruimte om creatief bezig te zijn, door te spelen met klei, zand, water, modder, scheerschuim, vingerverf, krijt, kwasten, stickers etc. De kinderen maken knutselwerkjes waarbij het resultaat minder belangrijk is dan het proces. De kinderen leren papier vouwen en knippen, scheuren en plakken en kleuren met vingerverf, straatkrijt, viltstiften, wasco, dikke kleurpotloden etc. De pedagogisch medewerkers kijken hierbij goed naar de ontwikkeling van het kind om het op een natuurlijke en speelse manier voor te bereiden op de basisschool.
- De pedagogisch medewerkers geven kinderen de ruimte om inventief bezig te zijn, bijvoorbeeld door te spelen met lege (lucifer)doosjes, muntstukken, stokjes, verpakkingsmateriaal, kurken, knopen, wasknijpers of toiletpapier.
- De pedagogisch medewerkers geven kinderen de ruimte om te construeren. Hiervoor hebben we op de locatie materiaal om schroeven in te draaien, moeren aan te spannen, te timmeren, spijkers inslaan.
- De pedagogisch medewerkers geven kinderen de ruimte om te sorteren. Sorteren van kralen in verschillende vormen en kleuren, dominostenen, duplo enz.

Motorische ontwikkeling 4- 13 jaar

Op lichamelijk gebied is de ontwikkeling bij 4-jarige bijna voltooid. Hij kan nu nieuwe bewegingspatronen gaan aanleren. Dat is nodig als hij op een sport wil gaan of op zwemles gaat.
De motoriek ontwikkelt zich verder: het kind wordt rechts- of linkshandig. Dat hangt af van welke hersenhelft overheerst. De grove en fijne motoriek worden steeds complexer. Het kind kan nu nieuwe bewegingspatronen leren door deze bewust te oefenen. Zo kan hij dus leren tekenen en schrijven.
De oog-handcoördinatie is op de leeftijd van 9 tot 13 jaar goed ontwikkeld. Wat hij nu goed kan, is bijvoorbeeld:

- Heel snel reageren, bijvoorbeeld bij computerspelletjes
- Makkelijk in hutten of bomen klimmen
- Een nieuwe sport leren

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Sociaal-emotionele ontwikkeling 0-2 jaar

Baby’s hebben behoefte aan lichamelijk contact. Al vanaf de eerste weken maken baby's contact door te brabbelen, huilen en glimlachen. Het gericht reageren op een paar nabije personen gebeurt tussen de drie en zes maanden. In deze periode ontwikkelt een baby een voorkeur voor één persoon, de eenkennigheidsfase, waarin de baby vreemden en bekenden van elkaar kan onderscheiden. Baby’s realiseren zich in deze fase dat het contact met hun moeder mede wordt bepaald door wat ze zelf doen. Baby's ontwikkelen hierdoor zelfbesef en een zelfbeeld.

Sociaal- emotionele ontwikkeling 2-4 jaar
Onze pedagogisch medewerkers zijn zich ervan bewust dat ze veel invloed hebben op de sociale ontwikkeling van kinderen.
Vanaf de leeftijd 2 – 2,5 jaar vinden peuters het steeds leuker om samen met een vriendje te spelen. Echt samen spelen is dan nog moeilijk, dit zal vanaf de leeftijd van 3 jaar steeds beter gaan.

- De pedagogisch medewerkers geven kinderen volop de gelegenheid om in contact te komen (en te spelen) met leeftijdsgenootjes op de peutergroep, maar ook met oudere (basisschool) en jongere kinderen (kinderdagverblijf).
- De pedagogisch medewerkers 'doen alsof', 'naboots' en 'rollenspellen' met de kinderen, maar observeren ook als ze deze spellen spelen. Om dit te stimuleren is er bijvoorbeeld een speelgoedkeukentje, poppenhuis, huishoek, verkleedspullen, een winkeltje enz. op de peutergroep. Buiten is er een zandbak waar de lekkerste taarten worden gebakken en de heerlijkste soepjes worden gekookt.
- Door met kinderen te praten over gevoelens, emoties en dagelijkse situaties leren ze zichzelf en de wereld om hen heen steeds beter kennen. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om te vertellen, omdat dit niet alleen goed is voor de taalontwikkeling, maar ook goed is voor de sociale ontwikkeling van de peuters. Daarbij vinden we het belangrijk dat kinderen leren rekening te houden met de gevoelens van andere kinderen.
- De pedagogisch medewerkers versterken het gevoel van eigenwaarde van de peuters door hen regelmatig te vertellen dat ze hen waarderen en wat ze voor hen betekenen.

Sociaal- emotionele ontwikkeling 4- 13 jaar
De kleuter leeft in 2 werelden: de echte wereld, waarin dingen zichtbaar, hoorbaar en voelbaar zijn en een fantasiewereld. Daarin speelt de fantasie van je kind een grote rol. In zowel eigen spel als samenspel speelt fantasie vaak een rol. Daarbij bepaalt een kind in deze leeftijdsfase zijn eigen regels. De echte en de fantasiewereld kunnen goed naast elkaar bestaan voor het kind.
In de leeftijdsfase van 4 tot 6 jaar krijgt een kind een steeds realistischere kijk op de wereld om hem heen. Het kind gaat de wereld steeds beter begrijpen. Kinderen zijn geïnteresseerd in oorzaak en gevolg en gaan steeds meer vragen stellen over het 'waarom' van dingen. De pedagogische medewerkers proberen daar altijd zo goed mogelijk antwoord op te geven; het kind wil graag dat we hem en zijn vragen serieus nemen. Bovendien stimuleren onze antwoorden het om verder na te denken.
Hoe ouder het kind wordt, hoe meer onze pedagogische medewerkers het kind kunnen leren hoe het moet omgaan met conflicten, afspraken en regels. Het kind kan zich namelijk steeds beter verplaatsen in de gevoelens van andere kinderen en volwassenen. Het kind wordt onafhankelijker. Spelregels en normen past het kind eerst nog vrij strak toe, maar vanaf 8 jaar kan hij zien dat er achter het gedrag van een ander (of hemzelf) een bepaalde bedoeling zit.
In de leeftijdsfase van 6 tot 13 jaar gaat het kind steeds meer over zichzelf nadenken: 'Wat kan ik? Wat kan ik niet? Hoe zie ik eruit? Hoe voel ik me? Wat wil ik?' Vanaf een jaar of 8 vergelijkt hij zichzelf daarbij met andere kinderen.

Persoonlijke competenties en de opvanglocatie
De groepsruimte is zo ingericht dat kinderen zelfstandig het speelgoed kunnen pakken.
Bij de inrichting van de groepsruimte hebben wij gekeken hoe de inrichting van de ruimte bijdraagt aan de fysieke ontwikkeling ofwel de motorische en zintuiglijke ontwikkeling. Wij hebben de groepsruimte uitnodigend ingericht en daarbij hebben wij gekeken naar veiligheid, uitdaging, variatie en aansluiting bij de naaste ontwikkelingszone.

Persoonlijke competenties en de groep
De pedagogisch medewerkers geven ieder individueel kind binnen de groep aandacht dat past bij het karakter, de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Door er bij de plaatsing van de kinderen naar te streven dat ieder kind een leeftijdsgenootje op de groep heeft, is het voor kinderen mogelijk om zich

te meten aan een leeftijdsgenootje. De verticale groepssamenstelling zorgt ervoor dat de jongere kinderen bij de oudere kinderen bekijken hoe zij bepaalde vaardigheden uitvoeren, bijvoorbeeld tijdens de knutselactiviteiten.

Persoonlijke competenties en het activiteitenaanbod

Het resultaat van de activiteiten is bij de opvang niet het belangrijkst, maar de stimulans om ontwikkelingsgericht bezig te zijn en vooral het hebben van plezier.
De pedagogische medewerkers bieden een gevarieerd activiteitenaanbod dat kinderen de kans biedt om hun persoonlijke kwaliteiten te ontwikkelen.

De ***motorische vaardigheden*** stimuleren wij met de volgende activiteiten:

- Dans
- Kringspelletjes
- Liedjes en versjes ondersteunen met bewegingen
- Priegelwerkjes waarbij bijvoorbeeld de pincetgreep wordt geoefend

De ***cognitieve ontwikkeling*** (verstandelijke ontwikkeling) omvat alles op het gebied van geheugen en leren zoals denken, verbanden leggen, logisch redeneren, waarnemen, geheugen en taalbegrip.
Cognitieve vaardigheden stimuleren wij met de volgende activiteiten:

- De pedagogisch medewerkers leren kinderen kleuren te benoemen en laten ze kennis maken met letters en cijfers en leren ze tellen. Door bijvoorbeeld tijdens een wandeling samen de kleuren van auto's te noemen en bomen te tellen stimuleren ze dit spelenderwijs.
- De pedagogisch medewerkers geven kinderen allerlei kleine, voor hen uitdagende, opdrachtjes. Ze laten ze bijvoorbeeld zelf hun jas en de schoenen aantrekken als dit al lukt. Ze leggen kinderen uit hoe je een jas handig aan kan trekken en schoenen eerst los te maken alvorens ze aan te doen. Ze leren wat de voorkant van een trui is en het verschil tussen knopen en een ritssluiting.
- Kinderen spelen graag het 'doen alsof spel'. Hierin kunnen zij allerlei sociale rollen en dagelijkse gebeurtenissen uitbeelden. Bijvoorbeeld: "eten" maken in een keukentje, spulletjes kopen of verkopen in een winkeltje of luiers verschonen bij een pop. Wij hebben voor onze peuters verkleedspullen om tijdens dit spel te gebruiken.
- Onze pedagogisch medewerkers geven kinderen soms kleine huishoudelijke opdrachtjes: helpen bij het verzamelen van bladeren in de tuin (in hun eigen kruiwagen) en helpen met het opruimen van de bakjes en bekers na het fruit eten, met elkaar het speelgoed opruimen.
- Wanneer kinderen drie jaar oud zijn kunnen zij zich vaak al een kwartier of net iets langer concentreren op één bezigheid. Als de kinderen de kleuren al kennen is nu het verven en vooral het mengen van de kleuren interessant. Voor de rekenprikkels hebben we grote houten kralen van verschillende kleuren, vorm en grootte, waardoor de kinderen worden gestimuleerd om te tellen, te sorteren en bijvoorbeeld te rijgen.
- Tussen de drie en vier jaar vinden kinderen kleuren en tekenen steeds interessanter. Het krassen en rondjes tekenen, maakt plaats voor de eerste 'kop-poot' tekeningen. We bieden verschillende tekenmaterialen aan. Door de verschillende kleuren wasco/potloden enz. doet het kind verdere kleurenkennis op en krijgt nog meer begrip van vormen en de wereld om zich heen.

De ***taalvaardigheden*** stimuleren onze pedagogisch medewerkers de hele dag door. Bij de cognitieve ontwikkeling zie je al taalbegrip staan wat laat zien dat de taalontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling nauw met elkaar verweven zijn. Taal is een middel om gedachten en gevoelens onder

woorden te brengen. Hierdoor kunnen kinderen hun blik op de wereld vergroten. Kinderen leren steeds meer taal te gebruiken om met de pedagogisch medewerkers en andere kinderen te praten en behoefte en gevoelens te benoemen.
Taalbesef en taalgebruik stimuleren de pedagogisch medewerkers met de volgende activiteiten:

- Ze spelen spelletjes zoals opzeggen rijmversjes, liedjes etc. Niet alleen het spelelement is belangrijk (sociaal- emotionele ontwikkeling in de vorm van winnen en verliezen en iets samendoen), maar ze besteden op zo'n moment ook zeker aandacht aan de taalontwikkeling.
- Ze lezen elke dag voor aan de kinderen en stimuleren de kinderen om zelfstandig in (plaatjes)boeken te bladeren. Ze halen samen met de kinderen nieuwe boeken bij de bibliotheek, zodat kinderen veel in aanraking komen met boeken en later het lezen gaan waarderen. Zo bereiden we de kinderen ook voor op de basisschool.
- Ze stimuleren de taal en fantasie door samen met vingerpoppetjes en/of handpoppen te spelen.
- Ze stimuleren de taal door samen rijmwoorden te maken (vaak nog wel vrij moeilijk, maar voor kinderen die eraan toe zijn is het een fijne uitdaging).
- Ze spelen woordenlotto. Een kind kan de woorden vaak nog niet lezen, maar misschien wel het juiste kaartje met hetzelfde woord erbij zoeken. Er wordt begonnen met één letter en daarna met simpele woorden van bijvoorbeeld 3 letters. Zo komen kinderen spelenderwijs in aanraking met letters en woorden.

Creatieve vaardigheden stellen kinderen in staat om flexibel om te gaan met veranderende omstandigheden. Ze kunnen problemen oplossen en kunnen kansen zien en benutten. Creatief denken is het vermogen de wereld te veranderen.
Creatieve vaardigheden stimuleren onze pedagogisch medewerkers met de volgende activiteiten:

- Dansen
- Zingen
- Muziek maken
- Knutselen

Vakantieprogramma voor de 4 tot 13-jarige

Wij betrekken de kinderen bij het programma van de vakantieopvang. Kinderen mogen meedenken, meepraten en meebeslissen over het programma. Uiteraard moet op deze groep wel rekening worden gehouden met de tijden van de baby's en jongere kinderen die ook op deze groep verblijven, maar de pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de kinderen van de basisschool ook een gezellige tijd hebben bij ons op de BSO door activiteiten aan te bieden die passen bij hun leeftijd.

Persoonlijke competenties en het spelmateriaal

Binnen KOOS is er voldoende speelmateriaal aanwezig dat aansluit op verschillende interesses. Speelmateriaal dat kinderen hun nieuwsgierigheid prikkelt en uitdaging biedt. Bij de aanschaf van het spelmateriaal letten we op variatie. Er dient aan alle verschillende ontwikkelingsgebieden aandacht te worden besteed door de inzet van het spelmateriaal.

De ***motorische vaardigheden*** stimuleren wij bij KOOS met de volgende activiteiten:

- Fietsjes
- Ballen
- Grote kralen
- Creatieve activiteiten (knutselen, tekenen, kleien, verven etc.)
- Duplo en lego

Cognitieve vaardigheden stimuleren wij met o.a. de volgende materialen:

- Puzzels zijn leerzaam en vinden peuters erg interessant. We hebben puzzels in allerlei moeilijkheidsgraden en stimuleren zelfstandig denken en inzicht. Mocht een kind altijd een te makkelijke puzzel kiezen voor zijn/haar niveau, dan stimuleren de pedagogisch medewerkers het om eens een puzzel te kiezen die wat moeilijker is. Mocht het niet lukken dan ondersteunen ze het kind, zodat het wel een succeservaring heeft.
- Er wordt geknutseld met allerlei materialen, zoals klei, zand, water, karton. De materialen worden aangepast aan op de motorische ontwikkeling van het kind.

De ***taalontwikkeling*** stimuleren we bij KOOS met o.a. de volgende spelmaterialen:

- spelletjes zoals puzzels, plaatjes memory (benoem de plaatjes) en Lotto. En voor de BSO-kinderen kwartet.
- Voorleesboeken, kartonnen boekjes en kijkboeken. En voor de BSO-kinderen verschillende niveau AVI leesboekjes.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de taal en fantasie ontwikkeling door samen met de kinderen met vingerpoppetjes en/of handpoppen te spelen.
- De pedagogisch medewerkers gebruiken bijvoorbeeld plastic dieren waarmee ze kinderen leren hoe de dieren heten. 'Waar is de koe en wat zegt de koe?'

Basisdoel 3: Sociale competentie

De mogelijkheden voor kinderen tot de ontwikkeling van hun sociale competentie.
Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.

Met persoonlijke competenties wordt verwezen naar sociale kennis en vaardigheden zoals het zich kunnen verplaatsen in een ander, kunnen communiceren en samenwerken met elkaar, anderen kunnen helpen, conflicten kunnen voorkomen en oplossen, de ontwikkeling van sociaal verantwoordelijkheid, etc.

Sociale competenties en interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind

Bij KOOS kan er een hele verticale groep zijn. Kinderen kunnen ontzettend veel van elkaar leren. Het is een soort van mini-samenleving waarbinnen kinderen oefenen met sociale vaardigheden als rekening houden met de jongere en op je beurt wachten. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat er voldoende tijd en ruimte is zodat kinderen op eigen initiatief met andere kinderen kunnen spelen.
Een goede begeleiding door de pedagogisch medewerker is belangrijk om alle kinderen zich veilig te laten voelen binnen de verticale groep. Bij ons hebben de pedagogisch medewerkers een actieve houding met kinderen. Ze stimuleren interactie tussen de kinderen door goed te kijken waar de kinderen betrokken bij zijn, waar ze mee spelen en in het spel ze in contact te brengen met elkaar zodat kinderen betrokken worden bij elkaar en samen plezier kunnen maken. Bijvoorbeeld wanneer twee peuters met Duplo blokken aan het spelen zijn, te zeggen; "kijk Jip heeft ook een blok. Kun je jouw blok op het blok van Jip doen?"
De pedagogisch medewerkers begeleiden waar nodig. Waar mensen samenleven, ontstaan wel eens conflicten. Zo ook binnen onze mini-samenleving. De pedagogisch medewerkers laten kinderen de conflicten in eerste instantie zelf oplossen. De methode van Kwink ondersteunt onze medewerkers daarin. Wanneer ze merken dat dit de kinderen nog niet zelfstandig lukt, begeleiden ze. Hierbij zijn onze kernwaarden respect, vertrouwen, openheid, gelijkwaardigheid en wederzijds begrip ook weer belangrijk. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen welk gedrag gewenst is en welk gedrag ontoelaatbaar is met duidelijke groepsregels. We hebben één "nee" regel voor een gevaarlijke situatie.

De overige vier groepsregels zijn positief geformuleerd. We hebben maar een beperkt aantal hoofdregels. Te veel regels werkt averechts en wekt verwarring.

De volgende “nee” regel voor een gevaarlijke situatie:

- Kinderen mogen elkaar geen pijn doen.

En de volgende positief opgestelde hoofdregels zijn:

- We zijn aardig voor elkaar; we helpen elkaar en luisteren naar elkaar.
- Binnen praten we rustig.
- We wassen onze handen als we naar de wc zijn geweest. We wassen onze handen voordat we gaan eten. Kinderen wassen hun handen bij het toilet, want de kraan bij het aanrecht is alleen voor de leiding.
- We vragen of zeggen het altijd als we de groepsruimte verlaten.

Sociale competenties en de opvanglocatie

Baby’s vinden het prettig wanneer zij bij elkaar liggen en elkaars aanwezigheid voelen. Wij hebben de ruimte zo ingericht dat twee baby’s bij elkaar op de grond kunnen liggen zodat zij ook kunnen genieten van elkaars aanwezigheid.
De groepsruimte is zo ingericht dat er in de speelhoeken voldoende ruimte is, zodat er meerdere kinderen tegelijk kunnen spelen. Voor de oudere peuters is dit belangrijk. Er komt steeds meer behoefte om samen ergens mee te spelen, al vinden peuters het nog altijd moeilijk om zich aan te passen aan wat een ander wil.
Voor de oudere BSO-kinderen is er een rustplek waar ze na schooltijd even kunnen chillen. De kinderen hebben er een lange schooldag opzitten en hebben soms even de behoefte om helemaal niets te doen. Knutselen vinden zowel de peuters als BSO-kinderen leuk. Knutselen en eten doen wij aan een grote gezamenlijke tafel waaraan wij gedurende de dag sociale vaardigheden oefenen, zoals naar elkaar luisteren, op je beurt wachten, elkaar materialen aangeven, vragen stellen aan elkaar etc.

Sociale competenties en de groep

Om ervoor te zorgen dat kinderen hun sociale competenties kunnen ontwikkelen is het belangrijk dat ze in een vaste groep komen. Onderzoek toont aan dat baby’s van zes maanden die elkaar vaker zien, elkaar herkennen en elkaar vaker aanraken dan baby’s die elkaar nooit hebben gezien.[2]
Bij KOOS werken wij met vaste opvangdagen. Zo hebben kinderen bij ons de mogelijkheid om zelfstandig relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden. Doordat de kinderen de gehele opvangperiode in de combinatiegroep verblijven, hebben de kinderen de mogelijkheid om langdurige relaties aan te gaan.
Het groepsgevoel stimuleren de pedagogisch medewerkers door ’s ochtends aan tafel te benoemen wie er allemaal is. Ze spreken de kinderen aan bij naam en stimuleren de kinderen om elkaar ook bij naam te noemen.

Sociale competenties en het activiteitenaanbod

De hele opvang dag bestaat uit kansrijke momenten om sociale competenties te stimuleren. Zo besteden de pedagogisch medewerkers tijdens de tafelmomenten en activiteiten aandacht aan de sociale vaardigheden op een passende manier binnen de belevingswereld van het kind.
De pedagogisch medewerkers kunnen bijvoorbeeld kinderen vragen om elkaar te helpen bij het aankleden. Maar veelal gebeurt dit al vanuit een kind zijn eigen initiatief. Kinderen zijn erg trots als ze andere kinderen kunnen helpen. Met een complimentje bevestigen de pedagogisch medewerkers dit gewenste gedrag.

[2] https://www.kiddo.net/deel-3-in-de-gastouderreeks-het-stimuleren-van-de-sociale-competentie/1028020

Sociale competenties en het spelmateriaal

Speelgoed wordt door de pedagogisch medewerkers ingezet om sociale competenties te stimuleren.

- Wij hebben veel speelmateriaal dubbel. Samenspel begint met naast elkaar spelen. Het lijkt of de kinderen dan met elkaar aan het samenspelen zijn, maar doen elkaar na en gaan op in hun eigen spel. In deze fase wordt veel speelgoed afgepakt. Niet omdat dreumesen dit doen om het andere kind te pesten, maar omdat ze het speelgoed gewoon graag willen hebben. Met de aanwezigheid van dubbele spelmaterialen kunnen dreumesen naast elkaar spelen.
- Spelletjes worden ook ingezet om sociale vaardigheden te stimuleren. Kinderen moeten zich houden aan de spelregels en leren zo spelenderwijs op hun beurt wachten etc.

Basisdoel 4: Normen en waarden

De wijze waarop de overdracht van normen en waarden aan kinderen plaatsvindt.

Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Onder normen en waarden verstaan we dat kinderen 'de cultuur' eigen maken van de samenleving waarvan zij deel uitmaken. Waarden zijn idealen en motieven die in een samenleving of groep als nastrevingswaardig worden beschouwd. Waarden zijn opvattingen over wat wenselijk is. Normen zijn concrete richtlijnen voor het handelen; ze regelen het dagelijks sociale verkeer. Het zijn algemeen aanvaarde gedragsregels.

Normen en waardenoverdracht en interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind

De pedagogisch medewerkers helpen kinderen bij hun morele ontwikkeling. Ze ondersteunen kinderen positief om vanuit respect met elkaar om te gaan en naar elkaar te luisteren en door voorbeeldgedrag laten ze dit aan kinderen zien. Ze spreken de kinderen aan bij naam en leven sociale omgangsvormen voor, zoals 'dankjewel', 'gezondheid' of 'sorry' zeggen. Ze geven kinderen duidelijk en strikt aan wat passend gedrag is en houden hierbij rekening met de leeftijd en ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt. Wanneer dingen gevaar op leveren voor kinderen reageren de pedagogisch medewerkers kort en duidelijk; dit mag niet. Bij ander ongewenst gedrag zullen onze pedagogisch medewerkers het kind vanuit zichzelf toespreken. Bijvoorbeeld; "ik vind het niet goed dat jij ….. doet, want ..."

Normen en waardenoverdracht en de opvanglocatie

We richten hoeken in met een duidelijke functie. Zo hebben wij een huishoek, een leeshoek, een autohoek en een bouwhoek. Bij deze speelhoeken horen "groeps-speelregels". Deze regels geven aan wat we vinden dat toelaatbaar gedrag is en waar de grenzen liggen.

Normen en waardenoverdracht en de groep

Bij KOOS vinden wij dat positief gedrag gestimuleerd en beloond moet worden en dat ongewenst gedrag gecorrigeerd moet worden. Het kind zal dan beloond gedrag herhalen. Dit is nodig voor een goede persoonlijkheidsontwikkeling en is de basis voor het aanleren van verantwoordelijkheden. Voor de gehele groep gelden dezelfde regels, al houden de pedagogisch medewerkers wel rekening met het niveau en leeftijd van het kind omdat de leeftijden binnen de combinatiegroep erg uit elkaar kunnen liggen. Door afspraken over wat gewenst en wat ongewenst gedrag is regelmatig te herhalen, maken kinderen de afspraken eigen en zullen zij de afspraken ook naar elkaar herhalen. De pedagogisch medewerkers benoemen de afspraken ook vanuit de groep: "wij lopen binnen". Ze proberen de afspraken zoveel mogelijk vanuit het gewenste gedrag te benoemen, omdat kinderen

vaak het woord ‘niet’ niet horen. De aandacht wordt dan juist gevestigd op het ongewenste gedrag waardoor kinderen op ideeën worden gebracht. Met het benoemen van het gewenste gedrag is het voor kinderen duidelijk welk gedrag wij wel willen zien.

Normen en waardenoverdracht en het activiteitenaanbod

Er wordt aandacht besteed aan de Christelijke vieringen, zoals Kerstmis en Pasen. Ook vieren wij nationale feesten en vieringen zoals Sinterklaas. Ook nemen we deel aan vieringen die met LOC brede thema’s te maken hebben. Zo kan er bijvoorbeeld een keer een Suikerfeest of een lichtjesfeest worden gevierd.
De school en onze opvang zijn ontmoetingsplaatsen waar kennismaking en respect voor andere opvattingen, denkbeelden en culturen van wezenlijk belang zijn. Er wordt actief ingegaan op verschillen om ervan te leren en ieder in zijn of haar waarde te laten.
Bij ons zijn alle kinderen welkom ongeacht welke geloofsovertuiging het kind van huis uit mee krijgt. Wij proberen met respect om te gaan met elkaar en houden, waar mogelijk, rekening met de wensen van ouders die te maken hebben met een mogelijke geloofsovertuiging. We zullen bijvoorbeeld nooit varkensvlees geven aan een kindje dat dat vanuit geloofsovertuiging niet mag eten.

Normen en waardenoverdracht en het spelmateriaal

De speelhoeken waarin kinderen de ‘grote-mensen-wereld’ na kunnen spelen zijn ideale plekken om te oefenen met sociaal wenselijk gedrag en de algemeen geaccepteerde omgangsvormen. Zo hoor je kinderen in onze huishoek “smakelijk eten” tegen elkaar zeggen als ze spelen dat ze gaan eten.
Aan kinderen wordt indien nodig uitgelegd hoe we er mee om gaan. “We kunnen niet in het kinderwagentje zitten want dan gaat die kapot. Het kinderwagentje is voor de pop.”

Hoofdstuk 3 Personeelsbeleid

Bij KOOS werken medewerkers in verschillende functies. Alle medewerkers zijn opgenomen in het Personenregister Kinderopvang en gekoppeld aan onze organisatie.

De pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers van KOOS beschikken over alle door de staat vereiste papieren en opleidingen die nodig zijn om een veilig verblijf van de kinderen te garanderen.[3]
Ook beschikken de medewerkers over een kinder-EHBO certificaat.

Voor een pedagogisch medewerker die werkt in de voorschoolse educatie (VE) gelden aanvullende eisen. Dit is bepaald door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Naast een opleidingsachtergrond die voldoet voor de dagopvang en peuteropvang is ook bewijs van specifieke VE-scholing en een bepaald taalniveau nodig. Om te kunnen werken op een groep met voorschoolse educatie (VE-groep) moet ook aan taalniveau 3F worden voldaan. Naast 3F voor mondelinge taalvaardigheid geldt deze eis ook voor lezen. Dit bestaat uit de deelvaardigheden zakelijke teksten en fictionele, narratieve en literaire teksten.

Vaste gezichtencriterium

Een vaste, vertrouwde pedagogisch medewerker biedt sociaal-emotionele veiligheid aan een kind. De medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar het kind behoefte aan heeft en waar het kind gestrest van raakt. Als er op basis van de beroepskracht-kind ratio met 2 pedagogisch medewerkers wordt gewerkt, worden maximaal 2 vaste gezichten toegewezen aan nul-jarigen.
Als er op basis van de beroepskracht-kind ratio met 3 of meer pedagogisch medewerkers gewerkt wordt, worden maximaal 3 vaste gezichten toegewezen aan nul-jarigen. Als een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is, mag er een andere pedagogisch medewerker ingezet worden wanneer er geen ander vast gezicht beschikbaar is die ter vervanging kan worden ingezet. Het moet gaan over vervanging voor een periode van maximaal 4 aaneengesloten weken. Wij waarborgen de emotionele veiligheid door zoveel mogelijk een pedagogisch medewerker in te zetten uit ons vaste team die de kinderen al kennen. In eerste instantie een stagiaire die wij formatief inzetten en al bekend is op de groep en een vertrouwd gezicht is voor de kinderen. Is die niet beschikbaar, dan een invalkracht die al regelmatig op de groep gewerkt heeft en een vertrouwd gezicht is voor de kinderen.
Doordat wij een kleinschalige kinderopvang zijn, is het voldoen aan het vast gezichtencriterium voor ons goed te realiseren.

Mentorschap

Alle kinderen krijgen een pedagogisch medewerker als mentor. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voor de 4+ kinderen ook voor het kind. Kinderen koppelen wij aan de pedagogisch medewerker die het kind het meest ziet gedurende de week. Bij plaatsing van het kind informeren wij de ouders wie de mentor van hun kind wordt. Het intakegesprek plannen wij in met de mentor. Ook voert de mentor de kind-gesprekken met de ouders van de mentorkinderen. Door met mentorschap te werken, kunnen onze pedagogisch medewerkers een goede hechtingsrelatie aangaan met hun mentorkinderen en dit draagt bij aan een gevoel van veiligheid bij de kinderen.

Beroepskrachten in opleiding

Stichting KOOS is een erkend leerbedrijf. Stagiairs krijgen de mogelijkheid om hun stage vanuit hun op kinderopvang gerichte opleiding te volbrengen. Zij pakken, afhankelijk van de opleiding en het studiejaar, taken op die zij in de toekomst als pedagogisch medewerker ook zullen uitvoeren.

[3] https://www.kinderopvang-werkt.nl/cao-kinderopvang-2023-2024/bijlage-12-functieboek

Taken van de stagiairs

Taken stagiair Helpende Zorg en Welzijn niveau 1

Algemeen:
• Voert huishoudelijke taken uit
• Ondersteunt tijdens eet momenten (fruit, brood, cracker)
• Ruimt speelgoed op (KDV)
• Onder direct toezicht met de kinderen naar buiten.
• Doet kleinschalige activiteiten, bijvoorbeeld een boekje voorlezen.
• Ondersteunt kind bij jas/schoenen etc.
• Verdiept zich in functie pedagogisch medewerker
• Voert informeel gesprekje met ouder(s), verzorger(s)
• Haalt samen met een beroepskracht kinderen uit school.

Taken SPW-stagiair: Eerste jaar

Ouders:
• Maakt een A4'tje voor naast de deur
• Stelt zich voor aan de ouders
• Zwaait met de kinderen (kdv)
• Mededelingen van ouders noteren op de lijst of doorgeven aan de leiding
• Schrijft in de schriften van de kinderen 1jaar en ouder (kdv)
• Houdt rekening met de wensen en behoefte van de ouders

Kinderen:
• Weet alle namen van de kinderen
• Weet het dagritme van de groep
• Weet dagritme van individueel kind
• Onder direct toezicht met de kinderen naar buiten.
• Heeft overzicht op aantal kinderen en verblijfplaats
• Corrigeert gedrag van kinderen
• Verzorgt het kind correct (uiterlijke verzorging*)
• Weet welke activiteit er gedaan moet worden en springt hierop in
• Weet wat belangrijk is
• Kinderen samen met beroepskracht uit school halen

Algemeen:
• Doet op actieve wijze huishoudelijke taken
• Klaarzetten en opruimen fruit/drinken/brood/thee/koekje/cracker/etc.
• Begeleiden tijdens fruit/drinken/brood/thee/koekje/cracker/etc.
• Opruimen van speelgoed (kdv)
• Klaarzetten mandjes van kinderen/handdoeken/washandjes/slabben
• Schone hoezen om aankleedkussens/box
• Legen van afvalemmer en luieremmer en weten waar de containers zijn.

Heeft kennisgenomen van:
• Pedagogisch beleidsplan
• Pedagogisch werkplan
• Huisregels algemeen
• Huisregels eten en drinken

• Calamiteitenplan
• Meldcode kindermishandeling

Taken SPW-stagiair: Tweede jaar

Ouders
• Vraagt naar de wensen van ouders
• Informeert naar de thuissituatie
• Luistert goed naar de ouders

Kinderen
• Plant spontaan activiteiten
• Observeert kinderen
• Weet waar kind mee bezig is
• Verzorgt het kind correct (persoonlijke verzorging *)
• Overlegt met collega's over taakverdeling
• Weet waar verantwoordelijkheden liggen en handelt hiernaar
• Plant activiteiten die aansluiten bij de leeftijd van het kinderen
• Onder indirect toezicht met de kinderen naar buiten.

Algemeen
• Stagiair zit lx bij werkoverleg en lx bij teamoverleg
• Materiaalbewaking
• Vraagt feedback
• Leest vakliteratuur
• Functioneert goed onder drukke omstandigheden
• Stagiair weet zijn of haar leerdoelen en maakt een plan van aanpak

Taken SPW-stagiair: Derde jaar

Alle taken van een eerste en tweede jaar stagiair, aangevuld met;

Ouders
• Juiste informatieoverdracht aan ouders
• Voert oudergesprek

Kinderen
• Weet wat de grenzen zijn en is consequent
• Onder indirect toezicht met de kinderen naar buiten.
• Ondersteunt bij grotere activiteiten
• Springt actief in op thema's, spellen etc.
• Voert een gerichte observatie uit
• Maakt plan van aanpak

Algemeen
• Stagiair voert eindopdracht uit onder supervisie van praktijkbegeleider

Taken gespecialiseerd pedagogisch medewerker niveau 4 stagiair

Alle taken die je als SPW 3 ook deed aangevuld met:

Ouders

• Informeert ouders over kind n.a.v. observatie en plan van aanpak
• Springt actief in op wensen en behoeften van ouders
• Geeft ouders onderbouwt advies

Kinderen

• Observeert objectief
• Kan objectief rapporteren/beargumenteren
• Springt in op wensen/ behoefte van het kind
• Biedt duidelijkheid en structuur aan het kind
• Houdt zich aan groepsregels
• Corrigeert kind(eren)
• Complimenteert kind(eren)
• Voert zelfstandig activiteiten uit op groepsniveau
• Kan met onverwachte situaties omgaan en handelt hiernaar
• Onder indirect toezicht met de kinderen naar buiten

Locatie

• Organiseert locatie activiteit
• Werkt samen met collega's
• Overlegt met collega's
• Brengt ideeën in
• Houdt zich aan werkafspraken
• Houdt zich aan huisregels
• Houdt zich aan beleid SKF
• Ontwikkelt inzicht in beheer en aanschaf materialen, voeding, middelen
• Verkrijgt inzicht in samenwerkingsverbanden derden
• Doet onderzoek naar; tevredenheid ouders
• Doet onderzoek naar; tevredenheid medewerker
• Doet onderzoek naar; uitvoer werkzaamheden medewerker conform beleid

Overstijgende taken

• Voert taken van het adjunct-hoofd uit
• Houdt financiële administratie bij.
• Begeleid stagiair niveau 1/ 2

Algemeen

• Heeft inlevingsvermogen
• Toont begrip
• Heeft openhouding
• Houdt rekening met omstandigheden en gevoelens ouders
• Luistert
• Motiveert eigen handelen
• Rapporteert schriftelijk
• Bespreekt eigen handelen

***Uiterlijke verzorging**: haren kammen, handen wassen, jassen aandoen enz.
***Persoonlijke verzorging**: naar bed brengen, fles geven, verschonen.

Snuffel stagiairs

Een snuffelstagiaire is over het algemeen een aantal dagdelen op locatie om kennis te maken met de kinderopvang. Deze stagiaires doen met name (mee met) activiteiten met de kinderen, alleen onder toeziend oog van de pedagogisch medewerker. De snuffelstagiaire voert geen verzorgende handelingen uit en is nooit alleen met kinderen.

Stage-overeenkomst

Met iedere stagiair wordt een stage-overeenkomst gesloten. De stagiair zorgt voor aanvang van de stage dat hij/zij is ingeschreven in het personenregister kinderopvang. De stagiair heeft kennis van verschillende protocollen en documenten.

Begeleiding en beoordeling

De stagebegeleiding gebeurt door een ervaren pedagogisch medewerker in het bezit van een afgeronde MBO- of vergelijkbare opleiding, waar nodig ondersteunt door de pedagogisch beleidsmedewerker. De begeleidingsgesprekken vinden ongeveer één keer per 14 dagen plaats. De frequentie van het aantal gesprekken is afhankelijk van de gestelde leerdoelen en de door de stagecoördinator gesignaleerde gesprekspunten.
Bij de beoordeling van de stageperiode zal o.a. gekeken worden naar de gepleegde inzet, het verantwoordelijkheidsgevoel en de gestelde leerdoelen. De beoordelingscriteria die beschreven staan in de werkplannen van de opleiding worden als leidraad gehanteerd. Mocht de opleiding deze niet hebben beschreven dan volgen wij de beoordelingspunten die je kunt vinden in de eerdergenoemde groepsmap.

Verloop van de stage, verwachtingen, taken en plichten

De eisen die aan stagiairs worden gesteld op het gebied van pedagogische inzet zijn afhankelijk van de aard van de opleiding, het studiejaar waarin de stagiair zich bevindt, om welk soort stage het gaat en hoever de stage gevorderd is.
Na de inwerktijd is de mogelijkheid dat aan de stagiair gevraagd wordt om een activiteit of spel zelfstandig te begeleiden, dit is afhankelijk van de opleiding en de bekwaamheid van de stagiair. Tevens zal een stagiair assisteren bij de uiterlijke en persoonlijke verzorging van de kinderen. De beoordeling of stagiairs de taken onder begeleiding dan wel zelfstandig kunnen/mogen verrichten wordt gedaan door de stagebegeleider in overleg met de stagiair. Beide partijen moeten zich er goed bij voelen.

Formatief inzetten van stagiairs en beroepskrachten in opleiding (BBL of OVO)

Volgens de Wet IKK mogen beroepskrachten in opleiding (stagiairs en BBL/OVO) niet meer dan 33% worden ingezet op de groepen. Hiervoor geldt een tijdelijke wijziging. Tot 1 juli 2028 geldt dat maximaal de helft van de medewerkers op een locatie beroepskracht in opleiding (BBL of OVO) mag zijn. Door de personeelskrapte kan het voorkomen dat wij gekwalificeerd personeelstekort hebben om aan de beroepskracht- kind ratio te voldoen. Dit moet ervoor zorgen dat er voldoende gediplomeerde collega’s zijn. Tenminste 50% van medewerkers die meetellen voor de beroepskracht-kindratio op een kindercentrum moet bestaan uit volledig gekwalificeerde beroepskrachten. Dat betekent dat wij per groep maximaal één beroepskracht in opleiding formatief mogen inzetten naast één gediplomeerde pedagogisch medewerker.

Op basis van de opleidingsfase wordt er gekeken naar de formatieve inzet (CAO Kinderopvang). Vanaf de derde fase zijn BBL’ers 100% formatief inzetbaar. De eerste twee fases is de formatieve inzetbaarheid oplopend van 0 tot 100%.

Stagiairs mogen formatief ingezet worden bij ziekte van een pedagogisch medewerker indien er geen vervanging mogelijk is en tijdens schoolvakanties van de stagiair. Er moet een arbeidsovereenkomst getekend zijn en aan de hand van een competentielijst vastgelegd zijn dat de stagiair bekwaam genoeg is om formatief ingezet te worden.

Ondersteunende functies

De pedagogisch medewerkers van KOOS worden in hun werk ondersteund door de volgende medewerkers:

Facilitair medewerker

De klusjesman/conciërge zorgt dat de kleinere klussen geklaard worden, zodat de veiligheid van de kinderen gewaarborgd blijft.

Vrijwilliger

Bij bijzondere activiteiten, bijvoorbeeld een uitstapje naar de kinderboerderij, biedt de vrijwilliger de pedagogisch medewerker ondersteuning. Aan het eind van de activiteit bespreken de beroepskracht en de vrijwilliger kort de gang van zaken en eventuele opvallende gebeurtenissen. Hierbij kan zowel het gedrag van de kinderen worden besproken als het eigen handelen van zowel de beroepskracht als de vrijwilliger. De beroepskracht betrekt de vrijwilliger bij de planning en organisatie van het activiteiten aanbod.

Tijdens de openingstijden van de locatie biedt de vrijwilliger de pedagogisch medewerker soms ook ondersteuning door te helpen met het groepswerk. De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld:

- Met de kinderen meespelen, voorlezen aan een groepje kinderen,
- Helpen bij het eten en drinken geven,
- Helpen met verschonen of toilet,
- Helpen met het maken van een werkje
- Helpen bij huishoudelijke taken

Het gaat hierbij om gedelegeerde taken onder toezicht van een gediplomeerde beroepskracht. De vrijwilliger draagt geen verantwoordelijkheid voor de groep of het gebouw/de ruimte waarin de groep zich bevindt. De beroepskracht coördineert de werkzaamheden van de vrijwilliger en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening.
Iedere vrijwilliger heeft een vrijwilligersovereenkomst, een Verklaring Omtrent Goed gedrag (VOG) en is opgenomen in het Personenregister Kinderopvang en gekoppeld aan onze organisatie.

De vrijwilligers worden begeleid door de pedagogische beleidsmedewerker en de begeleiding is erop gericht om de vrijwilligers te motiveren en plezier in de taken te laten ervaren. Zo dragen de vrijwilligers bij aan het verbeteren van de kwaliteit van onze opvang.

Directeur en onderwijzend personeel school/scholen

De pedagogisch medewerkers hebben regelmatig contact met de directeur en het onderwijzend personeel van de basisschool met betrekking tot de doorgaande leerlijn binnen het LOC. Voor de doorgaande leer- en ontwikkellijn tussen opvang en basisschool wordt gebruik gemaakt van het overdrachtsformulier en vindt waar nodig/gewenst een warme overdracht plaats tussen peuteropvang/de combinatiegroep en de basisschool. Ook is er overleg en afstemming met betrekking tot visie, zorg en/of inzet van activiteiten met onderwijzend personeel.

Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach

De kwaliteit van de pedagogisch medewerkers is belangrijk. Vanaf 1 januari 2018 is iedere kinderopvang verplicht om een pedagogisch beleidsmedewerker in te zetten voor beleidsvorming en coaching. Alle pedagogisch medewerkers behoren dan coaching te krijgen. Er worden kwalificatie-eisen gesteld aan de pedagogisch beleidsmedewerker.
Er is een pedagogisch beleidsmedewerker/coach aangesteld. Zij voldoet aan de gestelde kwalificatie-eisen voor pedagogisch beleidsmedewerker/coach.[4]
Voor het bepalen van de minimaal in te zetten uren houden we ons aan de wettelijke eis. Per locatie 50 uur per jaar en per Pedagogisch medewerker 10 uur per jaar. In ons beleid pedagogisch beleidsmedewerker/-coach hebben wij de taken en werkwijze verder omschreven.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie

Per 1 januari 2022 is de houder die voorschoolse educatie aanbiedt verplicht een pedagogisch beleidsmedewerker in te zetten. Doel van de maatregel is het verhogen van de kwaliteit van het aanbod van de voorschoolse educatie. De pedagogisch beleidsmedewerker heeft als taak het ontwikkelen en implementeren van pedagogisch beleid en/of het coachen van beroepskrachten in de voorschoolse educatie.
Het aantal uren dat de pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie wordt ingezet, is bepaald op grond van de rekennorm van 10 uur per doelgroep peuter per jaar (peildatum 1 januari). De uren van de beleidsmedewerker/-coach voorschoolse educatie komen boven op de uren van pedagogisch beleidsmedewerker/-coach in de reguliere kinderopvang. Hoeveel uren wij jaarlijks in moeten zetten aan pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie hebben wij opgenomen in ons Beleid inzet pedagogisch beleidsmedewerker/-coach.

Orthopedagoog

Er is een samenwerking met de orthopedagoog van GGD Fryslân. De orthopedagoog komt twee keer per jaar observeren in de groep. Ze kijkt hierbij naar de kinderen maar ook naar hoe de leidsters werken, geeft tips in de omgang met bepaalde kinderen/gedrag van kinderen. Met een aantal gezinnen is er contact tussen de orthopedagoog, de ouders en de leidsters. Zo werken we allemaal samen om de ontwikkeling van de kinderen zo goed mogelijk te stimuleren.

[4] https://www.kinderopvang-werkt.nl/werken-de-kinderopvang/pedagogisch-beleidsmedewerker-coach

Hoofdstuk 4 Praktische informatie

Openingstijden

Als er voldoende personeel is is de kinderopvang 5 dagen per week geopend van 08:00 uur tot 18:00 uur.
Wij hebben op dit moment 2 pedagogisch medewerkers in deeltijd in dienst en een pedagogisch medewerker in opleiding. We bieden per 17 augustus gedurende 40 weken per jaar de volgende opvang:

- Maandag t/m vrijdag
  - peuterspeelzaal (incl. VVE)
  - geopend van 8:00 uur tot 12.00 uur.
- Maandagmiddag
  - KDV/BSO (combinatiegroep) 12:00-18:00
    - Geopend van 12:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die ook naar de peuterspeelzaal waren en op de opvang blijven,
    - Geopend van 13:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die alleen 's middags naar de KDV komen
  - geopend 15:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die voor BSO komen.
- Op dinsdag
  - KDV 8:00-18:00
    - KDV Geopend van 12:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die ook naar de peuterspeelzaal waren en op de opvang blijven,
    - Geopend van 13:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die alleen 's middags naar de KDV komen
  - geopend 15:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die voor BSO komen.
- Op woensdagmiddag
  - KDV/BSO (combinatiegroep) 12:00-18:00
    - Geopend van 12:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die ook naar de peuterspeelzaal waren en op de opvang blijven,
    - Geopend van 13:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die alleen 's middags naar de KDV komen
  - geopend 15:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die voor BSO komen.
- Op donderdagmiddag
  - KDV/BSO (combinatiegroep) 12:00-18:00
    - Geopend van 12:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die ook naar de peuterspeelzaal waren en op de opvang blijven,
    - Geopend van 13:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die alleen 's middags naar de KDV komen
  - geopend 15:00 uur tot 18:00 uur voor kinderen die voor BSO komen.

Dagindeling kinderdagopvang en BSO (combinatiegroep)

8:00 - 8:30 Kinderen worden gebracht. De ouders doen zelf de spullen in de mandjes en eventuele knuffels worden in het bed van het kind gelegd. De overdrachtsschriftjes worden op tafel of in de mandjes gelegd. Er is tijd voor vrij spel. Voor ouders is er tijd om even wat zaken te bespreken en er kan afscheid worden genomen.

8:30 - 9:30 Activiteit of vrij spel.

9:30 - 10:00 Het speelgoed wordt opgeruimd en de kinderen zonder luier gaan naar het toilet en wassen hun handen. We gaan samen aan tafel zitten. Na het zingen van "Smakelijk eten" eten we gezamenlijk fruit en drinken water of afgekoelde thee zonder suiker. Er wordt gesproken over wat de kinderen hebben meegemaakt en er worden na het fruit eten eventueel liedjes gezongen.

10:00 - 10:30 Als het eten en drinken op is krijgen de kinderen met vieze handen en/of gezicht een washand om hun handen en/of gezicht schoon te maken of het wordt schoon gemaakt. De kinderen worden verschoond. Sommige kinderen gaan nu naar bed. De afwas afspoelen en in de afwasmachine zetten.

10:30 - 11:45 Activiteit of vrij spel. Buiten of binnen. Als er geen kindjes liggen te slapen worden er ook wel eens met de hele groep boodschappen gedaan. Ook moet er tijd gemaakt worden om iets in de overdrachtsschriftjes te schrijven en in het overdrachtsboek van de medewerkers.

11:45 We ruimen het speelgoed op, gaan handen wassen en dekken de tafel.

12:00 Sommige kindjes worden opgehaald en gaan naar huis. Sommige kindjes blijven voor de lunch en middag opvang.

12.00 - 13.00 We gaan nu gezamenlijk een broodje eten en drinken een beker melk, water of thee. De tafel wordt afgeruimd, schoongemaakt, de stoelen afgenomen, de afwas in de afwasmachine en het aanrecht schoon gemaakt. De kinderen worden verschoond of gaan naar het toilet. Sommige kinderen gaan nu naar bed. Er wordt een boek voor gelezen.

13:00 De kinderen die alleen de middag komen kunnen worden gebracht.

13:00 - 14:45 Rustig vrijspelen, voorlezen, tijd voor creativiteit (knutselen of tekenen).

14:45 - 15.00 Alle kinderen zijn of komen weer uit bed. De kinderen worden verschoond of gaan naar het toilet.

15:00 De kinderen van de naschoolse opvang arriveren op de groep. Als iedereen er is gaan we samen aan tafel om fruit of andere gezonde snack te eten en water of thee te drinken. Hierna mogen de kinderen weer spelen.

15:30 – 16:30 Activiteit of vrij spelen. Buiten of binnen. Ook moet hier weer tijd gemaakt worden om in de overdrachtsschriftjes te schrijven en eventueel het overdrachtsboek (deze kan ook later) in te vullen

16:30 - 18.00 Vanaf dit tijdstip kunnen de kinderen opgehaald worden door hun ouders.

Dagindeling Peuteropvang

8:00 - 8:30 **M**aterialen voor de inloop klaarleggen. Kinderen worden gebracht, gaan aan tafel zitten en kiezen iets uit van de tafel: een boekje, puzzel of ander ontwikkelingsmateriaal wat voor ze klaarligt.

8:30 - 09:00 We beginnen met goedemorgen allemaal te zingen. Via de dagritme kaarten vertellen we de kinderen wat er die dag gaat gebeuren. Daarna mogen kinderen iets vertellen dat ze willen delen met de groep, zingen liedjes of lezen een boek voor.

9:00 Activiteit zoals knutselen, muziek maken o.i.d. We bieden kinderen een individuele of groepsactiviteit aan.

9:45 W.C.-ronde

10:00 Fruit en drinken samen klaar zetten op tafel. Smakelijk eten zingen en fruit eten.

10:30 Bij mooi weer buiten spelen of een binnen activiteit bij slechte weersomstandigheden, kringspel o.i.d.

11:15 Vrij spelen. Tijdens het vrije spel observeren we de kinderen en stimuleren we hen als ze op het punt staan om een nieuw talent te ontdekken of een uitdaging aan willen gaan. We helpen kinderen mocht dit nodig zijn.

12:00 Kinderen die 's middag naar de combinatiegroep gaan dekken samen met de stagiair of vrijwilliger de tafel voor de lunch en gaan lunchen na het zingen van "smakelijk eten". De kinderen die naar huis gaan trekken hun jas aan, en we zingen het afscheidslied "dag dag allemaal" De kinderen gaan mee naar buiten naar het hek waar ze door de ouders worden opgehaald.

Ouders kunnen wensen met betrekking tot ons vaste dagritme bespreken en aangeven welke behoefte hun kind heeft en daar waar mogelijk, zullen wij hier rekening mee houden. Zo wordt er bijvoorbeeld met ouders besproken welke wensen zij hebben met betrekking tot het slaapritme van hun kind.

Drie-uursregeling

Omdat we 10 uur per dag open zijn kunnen we gebruik maken van de drie-uursregeling. Er mogen dan maximaal drie uur per dag, niet aaneengesloten, minder beroepskrachten ingezet worden dan volgens de beroepskracht-kind-ratio (BKR) vereist is. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio. Indien als gevolg van het afwijken van de beroepskracht-kind-ratio slechts één beroepskracht in het kindercentrum ingezet wordt, dan is er ten minste één andere volwassene in het kindercentrum aanwezig.

De peuteropvang maakt geen gebruik van de van de drie-uursregeling. Op de combinatiegroep kan er incidenteel worden afgeweken van de BKR-ratio i.v.m. het aanbieden van BSO tussen 15:00 uur en 18:00 uur. Naast de pedagogisch medewerker is er dan altijd ook een stagiair aanwezig indien er maar één pedagogisch medewerker aanwezig is.

Welke pedagogische afwegingen gelden hierbij

De pauze wordt door de pedagogisch medewerkers genomen wanneer er geen drukke momenten zijn. Er wordt rekening gehouden met de flesvoedingen die rond het middaguur gegeven worden en met de slaaptijden van de aanwezige kinderen. Er kan ook besloten worden dat de pauzes eerder beginnen wanneer de verwachting is dat de kinderen kort zullen slapen. De pedagogisch medewerkers kennen de kinderen en kunnen hier veelal op anticiperen.

Hoe aandacht wordt besteed aan de behoeften van het kind als er minder beroepskrachten worden ingezet

Wanneer de BKR aan het einde van de dag wordt overschreden, zorgt de aanwezige pedagogisch medewerker dat ze overzicht houdt en de kinderen individueel kan zien. Dit doet ze bijvoorbeeld door een activiteit aan tafel aan te bieden. Zo kan ze haar aandacht tussen de kinderen verdelen, houdt ze de groepsruimte geordend en overzichtelijk. Een rommelige groepsruimte zorgt vaak ook voor onrustige kinderen.

Tussen de middag liggen de meeste kinderen te slapen. Sommige oudere peuters gaan ook nog even rusten. Andere doen onder begeleiding van de pedagogisch medewerker een activiteit aan tafel. Er is tijd en aandacht voor activiteiten die kinderen voorbereiden op de overgang naar de basisschool. Er kan rustgevende muziek of een luister-CD opgezet worden waar kinderen in alle rust aandachtig naar kunnen luisteren.

De pedagogisch medewerkers van de verschillende groepen kunnen elkaar ook ondersteunen wanneer van de BKR wordt afgeweken. Bijvoorbeeld wanneer een van de pedagogisch medewerkers

naar het toilet moet. Ook kan een leerkracht van de naastgelegen groep gevraagd worden om even de groep over te nemen.

Wenbeleid

Investeren in het opbouwen van een vertrouwensband tussen onze pedagogisch medewerkers en het kind en tussen onze pedagogisch medewerkers en ouders is van groot belang om kinderen zich veilig te laten voelen bij ons op de opvang. Voor ouders is het een hele overgang om hun kind naar de opvang te brengen. Wij vinden het belangrijk om emoties tijdens een wenperiode serieus te nemen en hier tijd en ruimte voor vrij te maken. Wij zullen de kinderen troosten en proberen af te leiden.

Praktische informatie

Wenmomenten worden op het contract opgenomen. De wenkinderen worden in de BKR meegerekend. De eerste twee wendagen worden niet berekend aan de ouders.

Algemeen verloop wennen en ontwikkelingsfase

Baby's tot 6 maanden wennen relatief makkelijk omdat ze nog weinig onderscheid maken tussen hun ouders en pedagogisch medewerkers. Tijdens de wenperiode besteden onze pedagogisch medewerkers bewust tijd aan het leren kennen van de baby. Door af en toe met de baby op de arm door de ruimte te lopen en te benoemen wat de baby ziet helpen de pedagogisch medewerkers de baby om de ruimte te leren kennen, zodat het zich makkelijker en sneller thuis zal voelen.

Over het algemeen hebben kinderen tussen de 7 maanden en 3 jaar de meeste moeite om te wennen en afscheid te nemen. Een duidelijk afscheidsritueel helpt kinderen om makkelijker afscheid te nemen van hun ouders. De pedagogisch medewerkers weten wat kinderen nodig hebben en kijken samen met de ouders afscheids- en begroetingsrituelen.

Hoe begeleiden de pedagogisch medewerkers het wennen bij de kinderen

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat kinderen zich welkom voelen. In de wenperiode benoemen de pedagogisch medewerkers de namen van de kinderen. De pedagogisch medewerkers maken de kinderen wegwijs binnen de groep door regelmatig te herhalen waar de spullen op de groep liggen en welke regels er op de groep gelden. De pedagogisch medewerkers begeleiden de sociale ontwikkeling. Interactie met andere kinderen wordt door de pedagogisch medewerkers gestimuleerd waardoor kinderen de mogelijkheid krijgen om vriendschappen met elkaar te sluiten.
Tijdens de wenperiode vinden wij het belangrijk dat er voldoende individuele aandacht geboden kan worden aan het kind dat komt wennen. De mentor van het kind neemt de begeleiding op zich. Als de personele bezetting het toe laat en indien nodig wordt één-op-één begeleiding ingezet tijdens het wennen. Wij hanteren het beleid dat er dagelijks maximaal één kind gelijktijdig kan wennen op de peuteropvang en bij de combinatiegroep. Om bij een plaatsing van meerdere kinderen aan het begin van de maand de mogelijkheid te bieden dat er toch twee kinderen op één dag kunnen wennen, kan er 's ochtends en 's middags iemand wennen.

Hoe begeleiden de pedagogisch medewerkers het wennen bij de ouders

De pedagogisch medewerkers erkennen ook de gevoelens van ouders die van streek kunnen zijn door het afscheid of het weerzien met hun kind. Ouders krijgen de ruimte om hun gevoelens te uiten en te delen, hun zorgen en twijfels uit te spreken. Als het afscheid van het kind erg emotioneel was, wordt er aan de ouders aangegeven dat zij altijd even kunnen bellen om te vragen hoe het met hun kind gaat.

Wenschema

Het algemene wenschema dient voor ons als richtlijn. In overleg met de ouders kan het wenschema aangepast worden. Na iedere wendag evalueren wij met de ouders de dag. Wanneer de wendag goed

is verlopen, worden de uren volgens het wenschema uitgebreid. Wanneer wij zien dat een kind heel snel vertrouwd is op onze opvang, kunnen wij met ouders afspreken de wen-uren sneller op te hogen. Wij vinden het belangrijk dat de wendagen positief afgesloten worden, zodat het kind de volgende keer met een goed gevoel naar de opvang komt. Bij het opmerken dat een dag te lang duurt voor het kind, zullen wij de ouders bellen om te vragen of zij het kind op kunnen komen halen. Een ontroostbaar kind is voor onze pedagogisch medewerkers een teken dat de wendag moet worden ingekort. We proberen er dan alsnog voor te zorgen dat een wendag positief afgesloten wordt door te vragen of ouders nog even willen blijven met het kindje totdat het kindje weer rustig is op de groep en de groep niet overstuur verlaat. Tijdens de wendagen moeten ouders bereikbaar zijn en de mogelijkheid hebben om hun kind op te halen wanneer het voor hun kind beter is om de wendag af te ronden.

De BSO-kinderen wennen over het algemeen gemakkelijk. Over het algemeen is één wenmiddag voldoende. Wanneer een nieuw 4+ kind geplaats wordt bij ons op de combinatiegroep vragen wij de ouders het kind een middag na schooltijd bij ons te brengen en maken we een afspraak over een passend tijdstip om het kind op te halen. Er is dan tijd en ruimte voor een uitgebreide overdracht aan ouders.

Wenschema combinatiegroep 0-4-jarige

Dag 1	Afgesproken tijdsblok van ongeveer 1,5 uur	De ouder blijft er bij zolang nodig. Wanneer het kindje zich op zijn of haar gemak voelt, neemt de ouder afscheid.
Dag 2	Afgesproken dagdeel van ongeveer 3 uren	De ouder blijft er even bij. Wanneer het kindje zich op zijn of haar gemak voelt, neemt de ouder afscheid. Bij een baby die tijdens het wennen volgens eigen slaapritme slaapt, wordt geprobeerd de baby in de slaapkamer te laten slapen.
Dag 3	Afgesproken verlengd dagdeel van ongeveer 7 uren (indien opgebouwd wordt naar volledige dag opvang)	De ouder blijft er even bij. Wanneer het kindje zich op zijn of haar gemak voelt, neemt de ouder afscheid. Het wenkindje maakt het grootste deel van het dagprogramma mee. Het tafelmoment 's ochtends, de slaapjes en het broodje eten tussen de middag.

Wenschema peuteropvang

Dag 1	09:00 uur - 11:15 uur	De ouder blijft er bij zo lang nodig. Wanneer het kindje zich op zijn of haar gemak voelt, neemt de ouder afscheid.
Dag 2	08:30 - 11:15 uur	De ouder blijft er even bij. Wanneer het kindje zich op zijn of haar gemak voelt, neemt de ouder afscheid.
Dag 3	08:00 - 12:00 uur	De ouder blijft er even bij. Wanneer het kindje zich op zijn of haar gemak voelt, neemt de ouder afscheid. Het wenkindje maakt als het lukt het hele ochtendprogramma mee.

Wennen op de basisschool

Doordat wij een LOC zijn en nauw samenwerken met basisschool 'Yn de Mande' en we zelfs een leerplein delen met de onderbouw wennen de kinderen reeds een beetje aan de basisschool. Daarnaast mogen ze vier dagdelen proefdraaien op de basisschool.

Extra opvang en ruildagen

Als extra service bieden wij ouders de mogelijkheid aan om een extra opvangdag of dagdeel (ochtend of middag) af te nemen. Extra opvang kan afgenomen worden wanneer de groepsgrootte en de BKR het toelaat. Ook is het mogelijk om bij ons een opvangdag of opvangdagdeel te ruilen wanneer er plaats is op de groep. Extra opvangdagen en ruildagen kunnen via de mail worden aangevraagd. De dagen dat een kind afwezig is vanwege ziekte mogen niet geruild worden. Ook kunnen er geen dagen met terugwerkende kracht geruild worden. Ruildagen moeten van tevoren worden aangevraagd en goedgekeurd.
In de loop van het schooljaar 2026-2027 zullen we steeds meer gaan werken met KidsAdmin. In deze ouderapp kunnen ouders opvangaanvragen indienen en via de app zien ze of aanvragen goedgekeurd zijn. Hierover zal voor de ouders een voorlichting georganiseerd worden.

Voedingsbeleid

De tafelmomenten zien wij als een gezellig gezamenlijk moment. Wij eten met elkaar aan tafel en zorgen voor een rustige en gezellige sfeer. Wij leren de kinderen op een speelse manier de tafelmanieren. Afspraken hierover worden steeds herhaald zoals 'niet praten met volle mond' en we laten ze zo snel mogelijk zelf eten: eerst met de hand, maar later met bestek.
Wij gebruiken zo veel mogelijk verse producten en volgen de schijf van vijf. Wij vinden het meegeven van een gezonde leefstijl belangrijk en hier hoort een gezond voedingspatroon bij.
De voedingsmiddelen zitten in ons pakket. Indien kinderen speciale voedingswensen hebben i.v.m. allergieën, dienen ouders deze producten zelf mee te geven, voorzien van naam en datum.

Bij een verjaardag hoort iets lekkers. Bij ons worden verjaardagen gevierd. Kinderen mogen dan iets trakteren. Wij verzoeken ouders om een gezonde traktatie mee te geven.
Bij speciale gebeurtenissen zoals vieringen kunnen wij kinderen ook iets extra's geven. Hierbij kan gedacht worden aan (zelfgebakken) pepernoten gedurende de Sinterklaasperiode.

Hoofdstuk 6 Ontwikkelingsstimulering, vroegsignalering en doorgaande ontwikkelingslijn

Ontwikkelingsstimulering

De peuteropvang biedt voorschoolse educatie aan en werkt met de methode Uk & Puk. Dit is een gecertificeerde VVE-methode en sluit goed aan op de methode die ze gebruiken op school. Met Uk en Puk wordt methodisch en planmatig de sociaal-emotionele, motorische en taalontwikkeling gestimuleerd. De inzet van een VE-methodiek draagt bij aan de vier opvoedingsdoelen en helpt de medewerkers om doelgericht en opbrengstgericht de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

De combinatiegroep volgt de thema's van de peuteropvang. Doordat deze groep ook themagericht werkt en een gevarieerd activiteitenaanbod biedt, waarbij wij rekening houden met alle ontwikkelingsgebieden, stimuleren wij de brede ontwikkeling van onze kinderen.

Binnen het team hebben wij veel overleg over wat wij aan sprongen en of stagnaties in ontwikkeling zien bij de kinderen. Wanneer wij dingen signaleren, bespreekt de mentor dit met de ouders.

Ontwikkelingsgericht werken op de peuteropvang

We observeren de groep goed en passen onze activiteiten aan aan de behoefte van de kinderen. We werken in thema's vanuit de Uk&Puk methode. We werken daarbij met groeps- en individuele activiteiten. We bieden groepsactiviteiten aan, maar kijken ook daar bij het individuele kind als het gaat om de persoonlijke behoefte en de zone van de naaste ontwikkeling.
Middels de thema's zorgen we ervoor dat elk ontwikkelingsgebied aan bod komt. De activiteiten worden aangeboden op drie niveaus:

- extra aandacht voor kinderen die nog veel begeleiding nodig hebben
- basis voor de kinderen waarbij het ontwikkelingsgebied in ontwikkeling is
- pienter voor kinderen die extra uitdaging nodig hebben

We houden het overzicht van de verschillende ontwikkelingsgebieden, zodat aan het eind van het thema alle gebieden aan bod zijn geweest.
Voor kinderen met een VVE-indicatie wordt er een zorgplan opgesteld om samen met ouders te kijken hoe we hun kind het beste kunnen ondersteunen in zijn ontwikkeling.

De VE-methodiek richt zich op vier ontwikkelingsgebieden: sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, denken en ontluikende gecijferdheid en motorische ontwikkeling. In de planning en registratie van VE-activiteiten wordt tevens rekening gehouden met de kunstzinnige ontwikkeling en wereldoriëntatie. Uitgangspunt van het doelgericht werken zijn de SLO-doelen voor het jonge kind, waarbij de relatie gelegd is met de opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang. De behoefte van het individuele kind en de gehele groep zijn het uitgangspunt voor de doelgerichte en opbrengstgerichte ontwikkelingsstimulering.

Gedurende het schooljaar 2026-2027 volgen we gezamenlijk met de onderbouwleerkrachten van basisschool Yn de Mande een training "het jonge kind". Het doel van deze gezamenlijke training is het vergroten van de kennis op gebied van de ontwikkeling van het jonge kind van 0-7 jaar en het gezamenlijk doorontwikkelen van een doorlopende leerlijn van de kinderopvang naar de basisschool. Tijdens deze training nemen we de methode Uk en Puk ook onder de loep. Als voor het doorontwikkelen van een doorlopende leerlijn een andere gecertificeerde VVE methode meer passend blijkt, staan we open voor een overstap.

Taalstimulering

Taal is er altijd. We bieden de hele dag taal aan. In de kring voeren we gesprekjes over wat de kinderen beleefd hebben, zingen we liedjes en worden er boeken voorgelezen. Binnen de thema's van Uk&Puk is ook ruimte voor activiteiten die de taalvaardigheid van de peuters stimuleren.

Rekenprikkels

Bewust en onbewust ben je de hele dag bezig met het aanbieden van rekenprikkels. Bij rekenprikkels denken we aan begrippen als de langste, kortste, erover, erop, tussen, boven en onder enz. Wanneer kinderen eraan toe zijn komen ook het tellen, de kleuren en de vormen aan bod.

Ontdekactiviteiten en wetenschap en techniek

Wetenschap en techniek is voor kinderen heel leuk. Omdat wij op een prachtig eiland wonen gebruiken wij hierbij dagelijks de natuur om ons heen. Een steen zinkt en een rietje drijft, eb en vloed, water en ijs. We hebben het er op een eenvoudige manier over met kinderen waardoor dit komt. We proberen alle zintuigen aan bod te laten komen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een thematafel met materialen om te voelen om textuur verschillen te ontdekken, het spelen met zand en water etc.

Motorische ontwikkeling

We vinden het belangrijk dat kinderen bewegen. Buiten hebben we alle gelegenheid om te rennen, klimmen/klauteren en op rijdend materiaal te spelen, maar is er ook ruimte voor rustiger spel in de zandbak, met stoepkrijt of in het gras. Twee keer per week hebben de peuters gymles van een docent lichamelijke opvoeding

Culturele activiteiten zoals dans, theater en beeldende vorming

We laten kinderen veel zelf creëren. Het hoeft niet altijd iets te worden. Bij ons is proces belangrijker dan product. We hebben een verkleedhoek waar kinderen een ander personage aan kunnen nemen. Ook in de verschillende hoeken spelen kinderen verschillende rollen. We stimuleren dit of observeren om kinderen niet te storen in hun spel. Daarnaast is er ruimte voor zang en dans op de groep.

960-uren norm VE op de peuteropvang

Elk moment wordt gebruikt om kinderen te stimuleren op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Ook tijdens het vrij spel stimuleren we de kinderen en geven we een gevarieerd aanbod aan tafel.
De peuteropvang is 40 weken per jaar open en we volgen daarbij het vakantierooster van de basisschool.
De kinderen krijgen gedurende een periode van 1,5 tot 2 jaar (leeftijd 2 of 2,5 jaar tot 4 jaar) VE aangeboden. Voor VE-geïndiceerde kinderen moeten wij voldoen aan de wettelijke eis van 960 uur VE.
Een kind dat op 2 jarige leeftijd op de peuterspeelzaal begint ontvangt:
4 (ochtenden) x 4 (uur) x 40 (weken) x 2 (jaar) = 1280 VE uren
Een kind dat op 2,5 jarige leeftijd op de peuterspeelzaal begint ontvangt:
4 (ochtenden) x 4 (uur) x 40 (weken) x 1,5 (jaar) = 960 VE uren

Kindvolgsysteem

Stichting KOOS maakt gebruik van het kindvolgsysteem van Uk & Puk. 'De pedagogisch medewerkers volgen en stimuleren de ontwikkeling van 0 tot 4-jarige kinderen op het gebied van motoriek, spraak/taal, rekenen en sociale competentie.

De observatielijsten van Uk & Puk zijn ontwikkeld binnen een doorlopende pedagogisch-didactische visie waarin jonge kinderen spelenderwijs leren, in interactie met anderen en binnen betekenisvolle contexten. Ze zijn gebaseerd op de actuele ontwikkelingsdoelen van SLO en sluiten aan op de doorgaande leerlijn van Zwijsen richting groep 3. De CED-Groep heeft de lijsten samengesteld, met als

doel om ontwikkeling systematisch te volgen en onderwijsachterstanden vroegtijdig te signaleren. De items in de lijsten zijn afgeleid van de zeven ontwikkelingsgebieden die SLO beschrijft voor het jonge kind, zoals taal, rekenen-wiskunde, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek. Hierdoor vormen de observatielijsten een gestandaardiseerd en onderbouwd instrument binnen het totale programma.

Onze pedagogisch medewerkers observeren kinderen tijdens spel en dagelijkse routines, registreren waarneembaar gedrag en koppelen dit aan ontwikkelingsdoelen. De lijsten helpen om een passend aanbod te creëren, de doorgaande lijn naar de basisschool te versterken en de samenwerking met ouders te ondersteunen. Ze worden niet gebruikt als toetsinstrument, maar als middel om betrokkenheid, welbevinden en ontwikkeling zichtbaar te maken en om activiteiten binnen thema's doelgericht af te stemmen op wat een kind nodig heeft.

De observatielijsten van Uk en Puk bevatten de volgende domeinen:

- Sociaal-emotioneel
- Taalontwikkeling
- Rekenontwikkeling
- Motoriek

Observatie en signalering

Bij het blijven volgen van de ontwikkeling en het signaleren van knelpunten, problemen en of voorsprongen in de ontwikkeling heeft KOOS een belangrijke rol. Dagelijks bespreken wij de belangrijkste observaties met de ouders tijdens het ophalen van de kinderen. Mochten ouders of wij zorgen hebben, dan kunnen wij gericht observeren.

Niet elk kind maakt een geleidelijke (zoals 'volgens het boekje') ontwikkeling door. Als pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over de ontwikkeling van een kind op één of meer ontwikkelingsgebieden, spreekt de mentor de bevindingen uit naar de ouders. Ook nodigen wij ouders uit om bijzonderheden in de ontwikkeling met ons te delen. Wij proberen samen met de ouders inzicht te krijgen in het gedrag, de ontwikkeling en opvoedingssituaties. Soms zijn er vragen, twijfels en onzekerheden over de opvoeding en ontwikkeling van een kind.

De kinderopvang vervult hierbij een signalerende en ondersteunende rol. Signaleren wil zeggen dat de pedagogisch medewerkers van KOOS signalen opmerken. Signalen die mogelijk te maken hebben met afwijkend gedrag of met een afwijking van de normale ontwikkeling. Dit signaleren de pedagogisch medewerkers vanuit de parate kennis vanuit de opleiding. Signalering behoort tot de taak van onze pedagogisch medewerkers. Ze stellen echter geen diagnoses.

Extra aandacht voor VE-kinderen

Aan kinderen met een VVE-indicatie zal extra aandacht worden gegeven en ook de registratie met betrekking tot de ontwikkeling zal uitgebreider zijn. De samenwerking met ouders zal intenser zijn om juist dit kind hetgeen te geven wat het nodig heeft om zonder of met een zo klein mogelijke achterstand naar de basisschool gaan.

Gericht observeren en verwijzen

Wanneer onze pedagogisch medewerkers bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind signaleren, dan kunnen de pedagogisch medewerkers besluiten om het kind gedurende langere tijd extra te observeren, soms ook samen met de pedagogisch coach. Het extra observeren gebeurt in overleg met de ouders. Naar aanleiding van deze observaties wordt door de pedagogisch medewerkers en pedagogisch coach samen een plan van aanpak opgesteld waarin vastgelegd wordt hoe wij binnen KOOS het kind extra begeleiding kunnen bieden.

Mocht het nodig zijn, dan vragen we (met toestemming van de ouders) de pedagoog van de GGD om langs te komen om een observatie te doen. Indien nodig kan er dan al vroeg gestart worden met integrale vroeghulp. Ook kan ouders bijvoorbeeld worden geadviseerd om een bezoek aan de het consultatiebureau, de logopedist of kinderfysiotherapeut te brengen.

Doorgaande ontwikkelingslijn

Doordat KOOS, basisschool 'Yn de Mande', voortgezet onderwijs Dokter Boelendsschool samen een LOC vormen, is de samenwerking goed afgestemd. De pedagogisch medewerkers lopen regelmatig binnen bij de directeur en de meesters en juffen. Ook worden er gezamenlijke informatie/opbouw bijeenkomsten met alle collega's binnen het LOC georganiseerd. Binnen het LOC volgen we jaarlijks een aantal gezamenlijke thema's. Dit draagt bij aan versterking van de doorgaande ontwikkelingslijn. In 2026-2027 start een gezamenlijke training met de onderbouw leerkrachten van de basisschool. Cedin verzorgt een twee jaar durend traject waarbij we gaan werken naar een doorlopende lijn van 2-7 jaar.

Overdracht aan de basisschool en BSO

Een goede overdracht van het kind naar de basisschool is belangrijk voor een goede start. Bij KOOS maken wij gebruik van een zelfontworpen overdrachtsformulier. In het overdrachtsformulier beschrijven wij de ontwikkeling, het gedrag en het persoonlijk karakter van het kind. Het biedt handige handvatten voor een optimale start op de basisschool. Het ingevulde overdrachtsformulier wordt met de ouders van het betreffende kind besproken en aan de ouders wordt toestemming gevraagd de inhoud te delen met de leerkracht van groep 1. Voordat het kind de leeftijd van vier jaar bereikt bespreken de pedagogisch medewerkers het overdrachtsformulier met de leerkracht van groep 1. Zo kan een duidelijk beeld worden gegeven van het kind en kan het kind een zo soepel mogelijke start te maken in groep 1.

Hoofdstuk 7 Ouderbeleid

De samenwerking met ouders vinden wij erg belangrijk binnen KOOS. In dit hoofdstuk leggen wij uit hoe wij investeren in het contact met onze ouders.

Kennismaking met ouders/verzorgers

Omdat we op een eiland wonen kennen we alle ouders en hun kinderen vaak al persoonlijk. De kinderen worden daardoor op een speelse manier vaak al door de ouders voorbereid op de kinderopvang. Zo kan het zijn dat de pedagogisch medewerker het kind op straat al wel eens is tegengekomen en een praatje heeft gemaakt, of dat ouders de andere kindjes van de opvang bij het tegenkomen benoemen. In de week voor de start van het wennen op de opvang vindt er een kennismakingsgesprek tussen pedagogisch medewerker (de vaste mentor) en ouders en kind in de groep plaats. Hierin wordt het dagritme besproken en kan het kind de groep bekijken. Op de peuteropvang is dit na sluitingstijd van de peuteropvang. De peuter kan de groep bekijken zonder andere kinderen erbij, dit geeft vaak houvast voor als alle peuters aanwezig zijn. Vaak hebben ze al iets gezien waar ze graag mee willen spelen.

Informeren van ouders over de ontwikkeling

Tijdens het haal- en brengmoment is er tijd voor de ouders om met de leidsters te praten over de ontwikkeling van het kind. Daarnaast wordt er ieder jaar een 10-minutengesprek gehouden over de ontwikkeling van het kind.

Ouderparticipatie

Bij ouderparticipatie gaat het om actieve deelname van ouders aan activiteiten op de opvang. Als we een thema hebben waarbij we de beroepen/hobby's van de ouders kunnen laten zien, wordt het voor de kinderen duidelijker doormiddel van beeld/spel. Werkt er een ouder of grootouder bij de politie, KNRM of brandweer? Die nodigen we dan graag uit om te komen vertellen op de groep.
Bij het vieren van de verjaardag van een kind worden de ouders uitgenodigd om mee te kijken, daarnaast vragen we ouders zo nodig ondersteuning tijdens onze uitstapjes.

Schriftelijk informeren van ouders

De ouders krijgen mimimaal 4 keer per jaar een nieuwsbrief, vaker indien nodig. Op de website van basisschool Yn de mande wordt onze locatie genoemd met korte informatie over de locatie. De inspectierapporten staan ook op deze site vermeld.

Themabetrokkenheid

In de nieuwsbrief en email wordt het thema beschreven zodat de ouders thuis aan kunnen sluiten bij het thema waar we op de opvang aan werken. In de themabrieven wordt er soms gevraagd om materialen van thuis mee te nemen. Op deze wijze worden ouders betrokken bij het thema van die periode.

Oudercommissie

Stichting KOOS heeft een oudercommissie bestaande uit 3 commissieleden. Bij verloop worden nieuwe oudercommissieleden gevraagd in de nieuwsbrief of ouders worden door de pedagogisch medewerkers benaderd om zitting te nemen in de oudercommissie als er zich geen kandidaten aanmelden. De ouders in de oudercommissie vertegenwoordigen alle ouders van de kinderen die bij KOOS worden opgevangen. Het doel van onze oudercommissie is om in samenwerking met ons de kwaliteit van de opvang te behouden en verbeteren. Het streven is om zowel ouders van de peuteropvang als ouders van de combinatiegroep vertegenwoordigd te hebben in de oudercommissie.

De oudercommissie heeft zelf een (huishoudelijk) reglement oudercommissie opgesteld. Dit reglement wordt opgesteld door de oudercommissie en beschrijft de praktische werkwijze van de commissie zoals de vergaderfrequentie en taken van commissieleden. Dit reglement is op te vragen bij de pedagogisch medewerkers.

Medezeggenschapsreglement

Elke opvangorganisatie is wettelijk verplicht om binnen zes maanden na de aanvraag voor exploitatie een medezeggenschapsreglement op te stellen. U kunt ons medezeggenschapsreglement opvragen bij de pedagogisch medewerkers of op kantoor.

Klachtenregeling

Iedere kinderopvangorganisatie moet een klachtenregeling hebben, waarin voor ouders en oudercommissies wordt vermeld hoe de organisatie omgaat met klachten van ouders en oudercommissies.

Het kan zijn dat een ouder ontevreden is over onze kinderopvang. Wanneer een ouder een klacht heeft, vragen wij ouders om de klacht eerst intern voor te leggen. Wij vragen ouders de klacht eerst te bespreken met de verantwoordelijke persoon op de opvang. Wanneer de ouder en de verantwoordelijk persoon er samen niet uit komen, kunnen de ouders de stappen uit ons interne klachtenreglement volgen die op te vragen is op de locatie.

Externe klachtenprocedure

Wanneer de ouders vinden dat de klacht binnen de opvang niet naar tevredenheid afgehandeld wordt, dan kunnen ouders het Klachtenloket Kinderopvang inschakelen. Het Klachtenloket is beschikbaar voor informatie en advies en zal door middel van bemiddeling of mediation naar een oplossing zoeken.

Lukt dat niet of is dit in de betreffende situatie geen optie dan wordt de klacht doorgezet naar de Geschillencommissie Kinderopvang die een bindende uitspraak doet. Stichting KOOS is aangesloten bij De Geschillencommissie.